



## KTO JE PRE VÁS OSOBNOSŤOU PETRŽALKY? HLASUJTE ZA CENU VEREJNOSTI

STR. 8 – 9

## HISTORICKÝ MOMENT: VEĽKÝ DRAŽDIAK PATRÍ PETRŽALČANOM

STR. 4 – 5



Obľúbené štrkovisko po dva a pol roku rokovanej aj napriek záujmu súkromníkov odkúpila mestská časť. | Foto: Ivana Vrabľová

### MESTSKÁ ČASŤ BUDE DOTOVAŤ OBNOVU PANELÁKOVÝCH TERÁS

Obyvatelia petržalských bytoviek budú môcť už onedlho žiadať o dotácie na opravu poškodených terás. Petržalskí poslanci na júnovom zasadnutí schválili VZN, ktorým sa zavádza nový druh dotácie „na rekonštrukciu pochôdných terás; definujú sa pojmy súvisiace s pochôdnymi terasami a stanovujú sa podmienky, výška a spôsob poskytovania dotácie“, píše sa v dôvodovej správe k materiálu. VZN nadobudne platnosť 1. novembra 2026.

Schválením VZN mestská časť nadviazala na všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta prijaté na mestskom zastupiteľstve krátko predtým, 25. júna. Na rozdiel od hlavného mesta, ktoré má spolufinancovať projektovú dokumentáciu, statický posudok aj realizáciu, Petržalka smeruje pomoc výlučne na realizáciu.

STR. 6

### CHCETE UŠETRIŤ? HROZÍ VÁM OPAK

Zachraňovať predzáhradku pred suchom vodou z Chorvátskeho ramena vás môže vyjsť drahú. Voda je na Slovensku chránená zákonom a jej svojvoľné čerpanie bez príslušného povolenia je nelegálne.

STR. 12

### ZBERATEĽ ZVUKOV RÁD FOTÍ HUBY A LIŠAJNÍKY

„Určite nie je zdravé zavrziť sa do bublín a neustále sa vymedzovať za každú cenu. Treba hľadať presahy, aktivity, ktoré nás spájajú,“ hovorí hudobník Jonáš Gruska.

STR. 20 – 22

## PANELÁK NA MEDVEĎOVEJ 21 „OBSADIA“ STAVBÁRI



Bytový dom na Medvedovej čaká rozsiahla rekonštrukcia, náklady vyčíslila mestská časť na vyše 1,75 milióna eur. | Foto: Tatiana Šeliga

Začiatkom júla sa konečne rozbehne dlhoočakávaná obnova bytového domu na Medvedovej. Stavenisko bude zhotoviteľovi odovzdané 6. júla, práce sa majú začať do piatich dní a potrvajú zhruba 40 týždňov – do apríla 2027. Budovu čaká zateplenie obvodového a strešného plášt'a, odstránenie systémových porúch na schodiiskách, odstránenie systémovej poruchy na lodžiách bytov, výmena pôvodných drevených okien a výmena okien v spoločných priestoroch. Obstarávacie náklady mestská časť vyčíslila na 1 751 520 eur. Obnovu samospráva z veľkej časti uhradí z úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) – požičala

si 1 663 270 eur, zvyšok – 88 250 eur – zaplatí z vlastných zdrojov.

Trináťposchodový panelák s 250 bytmi – zväčša ide o garsonky, na každom poschodí sa nachádzajú aj dve dvojgarsonky – pôvodne slúžil ako Dom opatrovateľskej služby. V ostatných rokoch mestská časť zveľaďovala najmä interiéry, rekonštrukcie bytových jednotiek financovala zo svojho rozpočtu.

Časť bytov využíva Petržalka pre zamestnancov mestskej časti a jej organizácií, ktorých je na pracovnom trhu nedostatok, napríklad učiteľov či opatrovateľky.

Martina Štefániková

## OBNOVA HYGIENICKÝCH ZARIADENÍ

Letné prázdniny využije mestská časť na rekonštrukcie nielen materských škôl, ale aj interiérov základných škôl vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Tentoraz si zobrala na mušku hygienické

zariadenia. Nových toaliet sa dočkajú ZŠ Lachova, ZŠ Turnianska, ZŠ Nobelovo námestie, ZŠ Budatínska a ZŠ Holíčska.

Martina Štefániková

## PLÁŽE NA BREHU DUNAJA

Na petržalskom brehu Dunaja pri Starom háji sa koncom júna začala plánovaná revitalizácia brehov spočívajúca v odstránení brehového opevnenia a vytvorení plážových brehov. Opatrenia realizuje správca toku, Slovenský vodohospodársky podnik. Ide

o súčasť veľkého projektu revitalizácie Dunaja medzi Devínom a Čunovom, ktorý je financovaný z Plánu obnovy ako súčasť Bratislavského dunajského parku.

Martina Štefániková



### Osviežte sa s Petržalkou, júl 2026

**10. a 11. júl od 17:00 do 21:00**

Nobelovo námestie + medzi ihriskom Fedinova a ŠH Prokofievova

**17. a 18. júl od 17:00 do 21:00**

roh Humenského námestia a Žehrianskej ulice + Ovsištské námestie

**24. a 25. júl od 17:00 do 21:00**

Park Mánesovo nám. + vnútroblok Bradáčova

Viac info na [petrzalka.sk](http://petrzalka.sk)

INZERCIA



**6. SEPTEMBRA 2026 | TK SLÁVIA STU BRATISLAVA | OD 13:00 DO 18:00**

**8 ŠPORTOVÝCH STANOVÍŠŤ S PROFESIONÁLNYMI TRÉNERMI A AMBASÁDORMI:**  
BASKETBAL | PLÁŽOVÝ VOLEJBAL | STOLNÝ TENIS | BOX | TENIS | ŠERM | PÉTANQUE | AIKIDO  
RADOSLAV RANČÍK | TINA ZLATOŠ TURNEROVÁ | TOMI KID KOVÁCS

**VSTUP NA PODJAZIE JE ZDARMA**

**NUTNÁ REGISTRÁCIA NA [WWW.DETSKASPORTLANDIA.SK](http://WWW.DETSKASPORTLANDIA.SK)**

REGISTRUJ SA



PARTNER



PARTNERI ZOBRAJA



MEDIÁLNY PARTNER



ORGANIZÁTOR AKCIE



## VNÚTROBLOK ĽUBOVNIANSKA: KEĎ SAMOSPRÁVA PODPORÍ MODERNÉ UMENIE

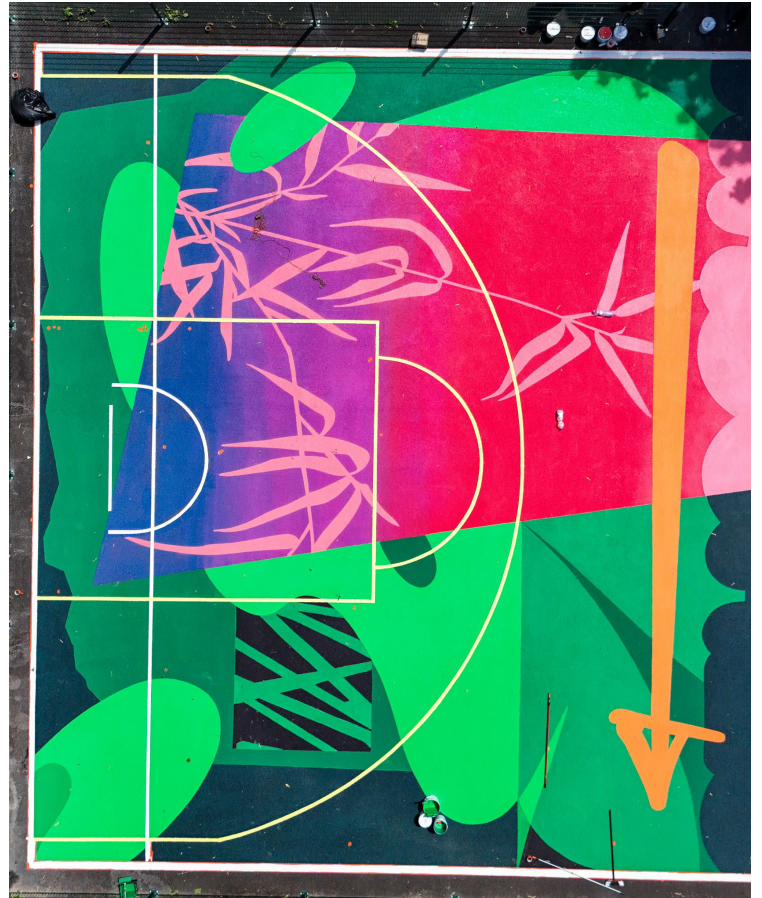
V rokoch 2021 a 2022 vzniklo v Petržalke viacero nevidaných ihrísk – vďaka spolupráci mestskej časti a Projektu Ihrisko Mária Biharyho ožili sivé plochy na Rovniankovej, Hrobákovej, Ševčenkovej, Lachovej a Medveďovej.

A tento fenomén sa do Petržalky vrátil – tentoraz do vnútrobloku Ľubovnianska, ktorý nedávno prešiel vďaka petržalským makačom komplexnou obnovou. Výsledkom bol nový povrch, úprava zelene, doplnenie mobiliáru – okrem iného aj o pingpongový stôl – a napokon aj revitalizácia rozbitej betónovej plochy, ktorá už dávno zabudla, aký bol jej pôvodný účel. Revitalizácia bola realizovaná ako poslonecká priorita.

Po výmene povrchu a inštalácii oplotenia, ktoré má okoloidúcich ochrániť pred divokými loptami,

prišlo rad aj na umenie. Plochu ihriska zatraktívnil výtvarníci z Projektu Ihrisko. „V dizajne je znázornené číslo a font 851, ktorý predstavuje Petržalku – 851 je vlastne smerové číslo tejto mestskej časti,“ prezradili umelci. „Pridali sme aj motív rastlín a kvetov, polovica ihriska je v modrých, polovica v zelených odtieňoch, čo znázorňuje prírodu a Petržalku“. Realizácia maľby trvala štyri dni, ihrisko ešte dotvoria basketbalové koše a malé futbalové bránky.

**Martina Štefániková  
Ivana Vrabľová**



Maľbu na ploche ihriska vo vnútrobloku na Ľubovnianskej vytvorili umelci okolo Projektu Ihrisko. | Foto: Ivana Vrabľová

INZERCIA

ČAS	PROGRAM	STATUS
07:15	JOGA	ON TIME
17:00	TANČIAREŇ	ON TIME
18:00	BEŽECKÝ TRÉNING	ON TIME
19:00	CESTOVATEĽSKÉ KINO	ON TIME

**Na Nivách  
letia zážitky**

Viac na [nivy.com](https://nivy.com)

Toto sú **nivy**®

# HISTORICKÝ MOMENT: DRAŽDIAK PATRÍ PETRŽALČANOM

Oblúbené štrkovisko po dva a pol roku rokovaní aj napriek záujmu súkromníkov odkúpila mestská časť.



Zmluva o kúpe Veľkého Draždiaka je od júla 2026 definitívne platná a Petržalka štrkovisko vlastní aj na katastri. Mestská časť tak získala do majetku drvivú väčšinu pozemkov pod vodnou plochou, ako aj väčšinu brehov. | Foto: Idea Production

Krátko pred letnými prázdninami v roku 2025, na júnovom zasadnutí petržalského zastupiteľstva, odsúhlasili miestni poslanci na návrh miestneho úradu pod vedením starostu **Jána Hrčka** kúpu Veľkého Draždiaka. Mestskú časť to malo stáť o niečo viac ako 3 milióny eur, ale získaním vzácneho letoviska do majetku by dostala oveľa viac. Okrem toho, že tým mohla zahnať roky pretrvávajúce obavy obyvateľov, že vstup k vodnej ploche sa spoplatní, získala by aj právo vyjadrovať sa k už povoleným developerským projektom na susedných parcelách.

Trvalo rok, kým sa tento veľký sen petržalskej samosprávy stal realitou. Zmluva o kúpe pozemkov je od júla tohto roka podpísaná, zverejnená i platná a Petržalka

už má štrkovisko zapísané aj na katastri. Mestská časť tak vlastní drvivú väčšinu pozemkov pod vodnou plochou, ako aj väčšinu brehov.

„Takýto vzácný biotop, de facto jazero uprostred hlavného mesta, sa ne-  
kúpuje každý rok a aj vzhľadom na to, že predajcom boli LESY SR, celý proces podliehal prísnemu schvaľovaniu – od odborných komisií v štátnom podniku, cez ministerstvá pôdohospodárstva a hospodárstva až po Vládu SR,“ vysvetlil starosta Hrčka prečo bolo na definitívne potvrdenie kúpy potrebné čakať tak dlho. „Je to naozaj skvelá správa, pretože ako mestská časť dokážeme garantovať – aj napriek záujmu viacerých súkromných subjektov o kúpu tohto nadbytočného štátneho majetku, že Veľký Draždiak zostane verejný a bezplatný. A my môžeme konečne ako

hlavný majiteľ naozaj naplno zlepšovať celý areál,“ dodal.

## Mlat či dlažba? A čo zásobovanie?

Apropo, revitalizácia. Za posledné roky samospráva s úpravami okolia štrkoviska poriadne pohla. Kamenisté, vyholené brehy postupne pokrýva trávový koberec so závlahovým systémom, každým rokom sa rozširuje aj mobiliár – najprv to boli drevené prezliekacie búdky, k nim neskôr pribudli drevené ležadlá a tieniace plachty. Drvivá väčšina vybavenia pritom pochádza z dielne petržalských makačov.

K najnovším prírastkom patrí ekologický mlatový chodník, ktorý je súčasťou vodozádržných opatrení na zmiernenie klimatickej

zmeny. Jeho prvá etapa vedie z Beach Clubu Draždiak popri Šutrovke a Bufete pod školou, okolo verejného detského ihriska až po cyklochodník pri Chorvátskom ramene.

„Ja osobne som preferoval iný typ povrchu,“ prekvapuje Hrčka. „Rovnako vodopriepustnú prírodnú dlažbu. A to z dôvodu, že tento chodník je vzhľadom na množstvo návštevníkov naozaj vyťažovaný. Navyše, na rozdiel od mlata dlažba nepráši. Odborné komisie zastupiteľstva a útvary nášho úradu sa však na základe odporúčania mojej vtedajšej vicestarostky z opozičného poslaneckého klubu rozhodli pre mlatový povrch a aj ja som to akceptoval. Aspoň v praxi uvidíme jeho výhody i nevýhody,“ hovorí a dodáva, že „už teraz pracujeme na projektovaní a hľadaní financií pre ďalšie etapy chodníka okolo štrkoviska, pričom je pravdepodobné, že povrch už bude tvoriť prírodná dlažba“.

Aby chodník vydržal čo najdlhšie – práce v réžii externého dodávateľa vyšli samosprávu na takmer 107-tisíc eur – treba sa oň starať. „Dobrodli sme sa preto s prevádzkarmi bufeton, ktorým de facto tento nový chodník tvorí promenádu, že ho budú pravidelne zaražovať,“ podotkne Hrčka. Mestská časť verí, že sa jej podarí získať od magistrátu do správy aspoň malú časť pozemkov v areáli Paneurópskej univerzity, aby sa zásobovanie bufetov mohlo realizovať cez areál školy a nový mlatový chodník sa neničil. Žiadosť po odklade nakoniec mestskí poslanci schválili, no Petržalka stále čaká na odovzdanie pásu zelene s príjazdovou cestou popri plote zo strany areálu školy od magistrátu.

## Vodný park vyvolal aj kontroverzie

Tretieho júla mestská časť oficiálne otvorila ďalšiu atrakciu Veľkého Draždiaka – bezplatný

nafukovací aquapark. Aj keď tým samospráva čiastočne reagovala na želania obyvateľov, ktoré vyšli z prieskumu, jeho inštalácia na hladine štrkoviska vyvolala rozporné reakcie. Niektorí obyvatelia sa obávajú, že jazero už nebude pokojnou oázou na oddych, ale divokým lunaparkom, trápi ich aj možné ohrozenie špecifického biotopu.

„Som presvedčený, že obavy a výhrady sa nenaplnia. Vnímame však rôznorodosť názorov obyvateľov na rozvoj rekreačného areálu Veľkého Draždiaka a rešpektujeme, že pohľady na jeho využitie sa líšia. Našou snahou a úlohou je, aby sa tieto rôznorodé záujmy dokázali stretnúť na vhodných kompromisoch,“ vysvetľuje Hrčka.

Nový Letný aquapark Draždiak predstavuje bezplatnú sezónnu atrakciu, ktorá doplní existujúcu ponuku voľnočasových aktivít. „Veríme, že nijakým spôsobom neobmedzuje možnosti pokojnej rekreácie či pobytu v prírode pri jazere. Navyše, žijeme ťažké časy a nie každý z nás si vie dovoliť letnú dovolenku, preto som presvedčený, že túto možnosť priamo doma a bez poplatkov nielen Petržalčania uvítajú,“ dodáva starosta a sľubuje, že skúsenosti a spätnú väzbu verejnosti bude mestská časť priebežne vyhodnocovať a v prípade potreby reflektovať.

## Zaplatia ho najmä prenájmy

Kúpa nafukovacieho aquaparku vyšla Petržalku na približne 180-tisíc eur s DPH vrátane dopravy a inštalácie. K atrakcii dokúpila aj pontón a bójkky za približne 10-tisíc eur s DPH. Ďalšie náklady predstavujú plavecké vesty za takmer 7-tisíc eur s DPH či materiál na postavenie dreveného móla so schodiskom, ktoré slúži ako pridružená infraštruktúra pre návštevníkov za cca 20-tisíc eur s DPH.

Poslanci koalície Team Bratislava a Progresívne Slovensko (TB/PS) Hrčkovi vyčítajú, že nafukovací atrakciu kúpil cez registrovaný sociálny podnik, ktorý poskytuje pomoc zdravotne znevýhodneným deťom, čím namiesto cenníkovej ceny 245-tisíc eur s DPH mestská časť zaplatila len 180-tisíc eur s DPH, keďže dostala nielen 20-percentnú množstevnú

zľavu od nemeckého výrobcu, ale ušetrila aj ďalších 18 % na zníženej DPH, ktorú si môžu sociálne podniky na Slovensku uplatniť.

Problémom podľa klubu TB/PS je, že tento sociálny podnik prevádzkuje miestny poslanec z obce Sielnica, ktorý kandidoval za

Starosta však predpokladá, že vďaka príjmom z požičovne vodných bicyklov, ktoré už mestská časť ponúka za poplatok, a ktoré sú ďalšou zo staronových atrakcií na Draždiaku, ako aj nájmu z bufetov v areáli štrkoviska, dokáže nielen na túto letnú sezónu pokryť



Najnovšou atrakciou na vodnej ploche je nafukovací aquapark – návštevníci ho môžu využívať bezplatne. | Foto: Ivana Vrabľová

Slovenskú národnú stranu (SNS). „Viete, my sme legálne a dokázateľne ušetrili 65-tisíc eur. Nevieť čo viac k tomu dodať. Asi len toľko, že boli to práve poslanci PS, ktorí v národnej rade minulý rok presadili, aby samosprávy mohli ďalej nakupovať od sociálnych podnikov za zvýhodnených podmienok, lebo vláda to chcela výrazne obmedziť. Navyše, v Petržalke sme nikdy nikoho nediskriminovali, nediskriminujeme a ani nebudeme diskriminovať len na základe politických preferencií, čo by bolo aj v procese verejného obstarávania samo osebe protizákonné,“ objasnil Hrčka.

Zaplatia ho najmä prenájmy. Aj napriek kritike chce samospráva naďalej atrakciu ponúkať návštevníkom bezplatne. Otázkou prípadného spoplatnenia sa bude zaoberať až po skončení sezóny – na základe reálnych dát a skúseností z prevádzky a zosumarizovaní celkových nákladov.

úplne všetky prevádzkové náklady.

Aquapark bude v prípade pekného počasia otvorený denne, pred vstupom sa treba registrovať na stránke [aquapark.petrzalkasportuje.sk](http://aquapark.petrzalkasportuje.sk). Vstup je povolený len v čase otváracích hodín s platnou registráciou a registračným elektronickým náramkom za jednorazový poplatok 2 eurá na celé leto. Ak všetko pôjde dobre, atrakcia by mala byť v prevádzke minimálne do konca letných prázdnin. „Keď to počasie a záujem verejnosti umožní, budeme rozmyšľať aj o prevádzke v septembri,“ vraví starosta.

## Rekreanti verus rybári

Kvôli „drôtom“ vysokého napätia, ktoré sa nad štrkoviskom rozkračujú už niekoľko desaťročí, Veľký Draždiak ešte stále nie je oficiálnym prírodným kúpaliskom, ale rybárskym revírom. Aj tento

konflikt je na štrkovisku večný – rybári verus rekreanti, plavci, športovci... – a zdá sa, že neriešiteľný. Navyše, nové atrakcie, ktoré na Draždiaku pribúdajú raketovou rýchlosťou, im zrejme lepší spánok neprinesú.

Samospráva každopádne tvrdí, že problém nezamietla pod koberec a snaží sa ho aktívne riešiť. „Všetky zmeny a plány konzultujeme aj s ich stavovskými organizáciami a doteraz sme sa nestrelili s ich nesúhlasom,“ hovorí Hrčka. „Samozejme, časť ich členov – práve preto, že Veľký Draždiak je oficiálne rybárskym revírom – môže byť s ďalším rozvojom rekreačného areálu nespokojná. Z osobných rozhovorov s rybármi to však vnímam tak, že by uvítali jasné pravidlá a vyčlenenie častí brehov na ich aktivity, aby neboli rušení rekreatantami, a aj na tom pracujeme.“

## Mólo, nový workout i hala

Pri pohľade na Veľký Draždiak je zjavné, že samospráva nemieni so zmenami spomaliť. Dôkazom sú napríklad drevené móla, ktoré – ako inak – vzišli z dielni petržalských makačov. Primárnym účelom je zaistenie bezpečného a pohodlného vstupu na Letný aquapark Draždiak a do samosprávnej požičovne vodných bicyklov. Vedľajším efektom dreveného móla a schodiska je vytvorenie promenády z prírodných materiálov, ktorú vedia ľudia využiť aj na oddych a posedenie. O to viac, keď táto časť brehov bola neupravovaná a pomerne strmá.

„Ešte v tomto roku chystáme postaviť nový a bezpečný workout na mieste tobo bývalého, ale presunutý do časti, kde sa nachádza aj detské ihrisko. Plánujeme osadiť ďalšie verejné toalety a upraviť príjazd pre zásobovanie bufetov zo strany vysokej školy, akonáhle dostaneme pozemky do správy od mesta. A v neposlednom rade by sme mali neďaleko našej ľadovej Veolia Arény Draždiak otvárať aj našu zmodernizovanú športovú halu Draždiak, ktorú rekonštruujeme“ uzatvára starosta.

Martina Štefániková

# DOTÁCIU NA OPRAVU TERÁS POSKYTNE HLAVNÉ MESTO AJ PETRŽALKA

Pre rok 2026 na to mestská časť vyčlenila 300-tisíc eur.



Obyvatelia budú môcť od Petržalky získať financie výlučne na realizáciu opráv. | Foto: Ivana Vrabľová

Obyvatelia petržalských panelákov budú môcť už onedlho žiadať o dotácie na opravu poškodených terás. Petržalskí poslanci na júnovom zasadnutí zastupiteľstva schválili všeobecne záväzné nariadenie, ktorým sa zavádza nový druh dotácie „na rekonštrukciu pochôdzných terás; definujú sa pojmy súvisiace s pochôdznymi terasami a stanovujú sa podmienky, výška a spôsob poskytovania dotácie“, píše sa v dôvodovej správe k materiálu. VZN nadobudne platnosť **1. novembra 2026**.

Schválením VZN mestská časť nadviazala na všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta prijaté na mestskom zastupiteľstve krátko predtým, 25. júna. „V ničom sa odlišujeme, ale nejde o veľké rozdiely,“ uviedla 1. vicestarostka Petržalky

**Iveta Jančoková.** „Napríklad keď hlavné mesto poskytuje dotáciu na projektovú dokumentáciu, statický posudok aj na realizáciu, Petržalka smeruje pomoc výlučne na realizáciu,“ upresnila Jančoková. Dodala, že hlavné mesto tiež prísľúbilo poskytnúť žiadateľom odbornú pomoc pri vyplňovaní žiadosti.

## Koľko mesto, toľko mestská časť

Dotáciaestskej časti je koncipovaná ako doplnkový nástroj ku grantovej schéme hlavného mesta. Žiadateľ, ktorý úspešne žiada o dotáciu na hlavnom meste, môže zároveň požiadať mestskú časť o dotáciu na ten istý projekt. Podmienkou poskytnutia dotácie z rozpočtu Petržalky je schválenie dotácie žiadateľovi v rámci

grantovej schémy hlavného mesta. Suma dotácieestskej časti sa určí maximálne vo výške zodpovedajúcej dotácii schválenej a poskytnutej žiadateľovi hlavným mestom.

Keďže majetkovo-právne vzťahy k terasám sú komplikované, „nezaväzujeme obyvateľov, aby museli mať vysporiadané majetkovo-právne vzťahy ku dňu žiadosti o dotáciu, no ku dňu načerpaniu finančných prostriedkov to už bude nevyhnutné,“ vysvetlila vicestarostka.

Celkový objem finančných prostriedkov na poskytovanie dotácií na rekonštrukciu pochôdzných terás z rozpočtu petržalskej samosprávy v roku 2026 je **300-tisíc eur**. Tieto prostriedky budú vyčlenené samostatne v rozpočteestskej časti alebo v dotačnom fonde.

Vzhľadom na pripomienky niektorých poslancov sa bude o detailoch VZN rokovať aj na najbližšom zasadnutí petržalského parlamentu 22. septembra.

## Komu patria terasy

V Petržalke sa nachádza celkovo cca **37 pochôdzných terás**, ktoré boli vybudované ako súčasť obytných domov pred 40 – 50 rokmi s funkciou prístavenej technickej vybavenosti. Donedávna platilo, že zo všetkých terás má Petržalka zverených magistrátom do správy 17 úsekov. Po viacerých diskusiách s ministerstvami, štátnymi orgánmi a zisťovaní právnických stanovísk magistrát vydal v júli 2024 oficiálne stanovisko, že mesto nie je vlastníkom žiadnych z petržalských terás – a mestská časť teda automaticky nie je ich správcom. De facto teda platí, že od svojho postavenia boli a sú súčasťou daných bytových domov, čiže spoluvlastníkmi terás sú obyvatelia bytových domov, majitelia bytov, nebytových priestorov a garáží

**Martina Štefániková**  
**Silvia Šimeková**



Hlavné mesto bezodplatne prevedie časť Technopolu Petržalke. | Foto: Ivana Vrabľová

## MIESTNY ÚRAD BUDE KONEČNE „VO VLASTNOM“

Petržalský miestny úrad sa do budovy Technopolu nastáhoval v roku 1993. Budovu tvoria dva 90-metrové vežiaky, pričom časť je v súkromných rukách a časť bola v majetku hlavného mesta a od roku 2006 v správeestskej časti. Na základe rozhodnutia bratislavských poslancov by sa priestory, v ktorých sídli úrad, mali stať majetkom petržalskej samosprávy – a to dokonca bezodplatne. Petržalka tak bude konečne vlastníť sídlo svojho úradu – tak ako iné mestské časti.

Bezodplatný prevod, o ktorý petržalská samospráva požiadala v júli 2025, schválilo mestské zastupiteľstvo na zasadnutí 25. júna. Mestská časť vďaka tomu získa do majetku skladové priestory v suteréne, priestory na prízemí a na 1. až 9. poschodí. Celková hodnota bezodplatne prevedených interiérov predstavuje sumu takmer 2,28 milióna eur.

Zmluva o bezodplatnom prevode vlastníckeho práva bude mestskou časťou Bratislava-Petržalka podpísaná do 120 dní odo dňa schválenia uznesenia v mestskom zastupiteľstve. Podľa zmluvy v prípade, že by chcela mestská časť chcela v budúcnosť svoju časť Technopolu predať, musí ju najprv ponúknuť hlavnému mestu za sumu 1 euro.

**Martina Štefániková**

# ČO PRINIESLO JÚNOVÉ ZASTUPITEĽSTVO



PETRŽALKA

Na 30. zasadnutí sa najviac debatovalo o podmienkach pre športové kluby, ale aj o získavaní externých zdrojov, či kúpe pozemku na Humenskom námestí.



Poslanci v júni odsúhlasili aj investíciu do kúpy pozemkov na Humenskom námestí vrátane projektu stavby polyfunkčného domu za 1,25 milióna. | Foto: Ivana Vrabľová

Petržalskí zastupitelia sa stretli v DK Zrkadlový háj v posledný deň školského roka – 30. júna – na 30. zasadnutí miestneho zastupiteľstva. Úvod zasadnutia poznačila búrlivá diskusia o ukončení nájmu športových hál súkromníkom a jeho dôsledkoch. Následne schválili poslanci viacero dôležitých materiálov – vrátane všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní finančných dotácií na obnovu pochôdných terás z rozpočtu mestskej časti Bratislava-Petržalka, o ktorom nájdete viac na s. 6.

## Nastavenie jasných podmienok pre športové kluby

Materiál predložili poslanci klubu Team Bratislava/Progre-

sívne Slovensko priamo na zasadnutí ako reakciu na situáciu, ktorú vyvolalo problematické ukončenie nájmu dvoch športových hál – na Znievskej a na Wolkrovej, a ktorá paralyzuje športové možnosti detí a dospelých dovtedy trénujúcich v týchto halách. Pripomeňme si, že súkromným nájomníkom skončil od 1. júna dvadsaťročný prenájom hál od mestskej časti za minimálne ceny, no haly odmietli odovzdať. (viac v Naša Petržalka 5/2026). Po búrlivej diskusii, v ktorej starosta Ján Hrčka viackrát zopakoval, že odmieta „ustupovať mafianskym praktikám“, bolo prijaté uznesenie, ktorého súčasťou je aj schválenie prenájmu ŠH Znievska OZ Za šport v Petržalke na 3 mesiace a 17 dní.

## Kúpa pozemku na Humenskom námestí

Poslanci v júni odsúhlasili aj investíciu do kúpy pozemkov na Humenskom námestí vrátane projektu stavby polyfunkčného domu za 1,25 milióna. Vychádzali pritom aj z výsledkov lokálneho referenda, ktoré pre tento účel zorganizovala mestská časť, a v ktorom mali obyvatelia Humenského námestia, Jasovskej, Krásnohorskej, Lubovnianskej, Turnianskej a Zehrianskej rozhodnúť, či má samospráva pozemky odkúpiť alebo ponechať v súkromnom vlastníctve. Referenda sa napokon z 2 328 dotknutých obyvateľov zúčastnilo 614, pričom 593 (96,8 %) podporilo odkúpenie pozemkov MŠ a ich využitie na verejnoprospešný účel, napríklad vybudovania denného stacionára pre seniorov.

## Čerpanie časti úveru na obnovu lávok

Petržalská samospráva obnovuje dve lávky cez Chorvátske rameno a z 20-miliónového úveru, ktorý si zobrala vlani, môže na to čerpať 300-tisíc eur – odsúhlasili poslanci. Ide o lávky v lokalite Tematínska – Topoľčianska a Lachova, ktoré slúžia obyvateľom Petržalky na každodenný pohyb medzi obytnou zástavbou, rekreačnými plochami a pešími trasami v okolí Chorvátskeho ramena, a ktoré sú dlhodobo v havarijnom stave.

## Chodníky lacnejšie či nie?

Miestna kontrolórka predložila čiastkovú správu o hospodárnosti opráv ciest a chodníkov v réžii petržalskej samosprávy. Z výsledkov kontroly vyplýva, že samospráva nemá dostatok úda-

jov, aby sa jednoznačne potvrdila výhodnosť vlastného asfaltovania oproti využívaniu externých dodávateľov. V správe sa uvádza, že asfaltovanie vo vlastnej réžii za roky 2024 a 2025 vychádzalo cenovo porovnateľne s realizáciou externým dodávateľom. Vedenie samosprávy s interpretáciou výsledkov čiastkovej správy miestnej kontrolórky nesúhlasí. Podľa samosprávy sú závery kontroly skreslené, keďže porovnávajú interné náklady vo výške približne 25 až 35 eur za meter štvorcový s jedinou modelovou cenovou ponukou na práce, ktoré sa napokon nerealizovali.

## Podávame tri žiadosti o dotácie

Až tri žiadosti o poskytnutie dotácií pripravil petržalský referát projektového riadenia – a zastupiteľstvo schválilo, aby sa žiadosti poslali na príslušné fondy. Petržalka sa tak bude uchádzať o externé zdroje na **Promenádu pri Veľkom Draždiaku** (refundácia nákladov na 1. etapu realizácie mlatového chodníka a žiadosť o príspevok na 2. etapu) vo výške viac ako 416-tisíc eur od Fondu na podporu cestovného ruchu; na zníženie energetickej náročnosti budovy MŠ Šustekova 33 v sume viac ako 1,32 milióna eur a zníženie energetickej náročnosti budovy Cik Cak Centrum v sume takmer 1,24 milióna eur z Environmentálneho fondu.

Podrobný program nájdete na webe [petrzalka.sk](http://petrzalka.sk), zastupiteľstvo si môžete pozrieť na YouTube kanáli mestskej časti alebo na portáli [zastupitelstvo.sk](http://zastupitelstvo.sk).

Martina Štefániková

# VYBERTE SVOJU OSOBNOSŤ PETRŽALKY 2026 V CENE VEREJNOSTI

Do verejného hlasovania odborné komisie mestskej časti posunuli dvanásť z niekoľkých desiatok osobností v štyroch hlavných kategóriách. V hlasovaní o Cenu verejnosti v roku 2026 môžete tú svoju podporiť aj vy. Online hlasovanie sa začne v priebehu júla a potrvá **do 31. augusta** na stránke [osobnost.petrzalka.sk](https://osobnost.petrzalka.sk). Piatich z vás odmeníme pozvánkami pre dve osoby na septembrový galavečer v Dome kultúry Zrkadlový háj.

## KULTÚRA A ZLEPŠENIE SPOLOČENSKÉHO VÝŽITIA



**Pavol Mikulášek**

Vyštudoval žurnalistiku na FFUK a po získaní doktorátu dva roky študoval fotografiu v Prahe. V rokoch 1975 až 1991 bol fotoreportérom bratislavského Večerníka. V tom období žil v Petržalke a okrem fotografií do novin vytvoril aj bohatý archív fotografií z výstavby sídliska a života v ňom. V roku 1993 spoluzakladal noviny Monitor – Petržalské noviny (predchodca Petržalských novín), kde dva roky pôsobil ako vedúci redaktor a prispieval do nich textami i fotkami. Aj na dôchodku sa venuje fotografii – dokumentárnej, urbanistickej, aj krajinárskej. Jeho fotoarchív je výnimočným dokumentom novodobej histórie Petržalky. Časť z neho bola prezentovaná v marci 2026 na výstave v galérii Dočasný kultúrny priestor na Rovniankovej 5.



**Miro Remo**

V súčasnosti jeden z najúspešnejších slovenských dokumentaristov. Ako prvý slovenský režisér v ére samostatného Slovenska v roku 2025 získal hlavnú cenu (Krištáľový glóbus) na Medzinárodnom filmovom festivale v Karlových Varoch za dokument Raději zešítet v divočině, o bratoch dvojčikách, ktorí žili na samote na českej Šumave. Remo natočil viacero divácky úspešných dokumentov, napríklad otvorený portrét hudobníka Richarda Müllera Nespoznaný (2016), ktorý hovorí aj o jeho chorobe, maniodepresívnej psychóze, dokument Cooltura (2016) zachytávajúci úseky z viacerých kultúrnych akcií a showbiznisu na Slovensku či seriál pre TV Voyo – Lebo medveď, kde približuje nielen život týchto veľkolepých šeliem a životy rôznorodých postáv, ktoré majú k medveďom blízky vzťah.



**Matúš Zajac**

Študoval fotografiu na FAMU v Prahe a neskôr na bratislavskej VŠMU, už niekoľko rokov odovzdáva svoje skúsenosti študentom Súkromnej školy umeleckého priemyslu animovanej tvorby na Vlasteneckom námestí v Petržalke. Zajac patrí medzi najocenennejších slovenských fotografov v oblasti dokumentárnej a reportážnej fotografie. Za svoju editorskú prácu v časopise .týždeň získal ocenenie Best of Photojournalism, za eseje ocenenia Slovak Press Photo, Czech Press Photo a Novinársku cenu. Vydal päť fotografických kníh, predstavil sa na viac ako 200 samostatných výstavách po celom svete.

## VZDELÁVANIE A PODPORA KRITICKÉHO MYSLENIA



**Lenka Hrobárová**

Rodená Petržalčanka prostredníctvom instagramového profilu @\_skumavka\_ približuje vedecké poznatky o ľudskom tele tak, aby im rozumeli aj laici. Bojuje proti hoaxom, najmä zdravotným, ktoré považuje za najnebezpečnejšie, keďže môžu mať fatálne následky. V roku 2025 ju ako instagramovú popularizátorku vedy prestížny časopis Forbes zaradil medzi Top 32 influencerov Slovenska. Lenka vyštudovala klinickú biochémiu, prednáša na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, kde si zároveň externe robí doktorát na tému steatóza pečene.



**Kristína Kováčiková**

V Spojenej škole na Pankúchovej pôsobí ako učiteľka anglického jazyka, ekonómie a business managementu. Je autorkou viacerých

projektov, ako napr. Projekt V4 grant na podporu cezhraničnej mobility detí, v škole realizuje projekt FinQ ako koordinátorka rozvoja finančnej gramotnosti. Ako zakladateľka bežeckého družstva GYMPABA Runners vedie žiakov k zdravému životnému štýlu a buduje spoločnú komunitu učiteľov, rodičov a žiakov, ktorí reprezentujú školu i mestskú časť na bežeckých podujatiach celoštátneho významu. V minulosti sa venovala dobrovoľníckej činnosti v OZ Budatko.



**Mikuláš Baňák**

Už viac ako 31 rokov pôsobí ako knihovník v Knižnici Petržalka. Denne pomáha desiatkam návštevníkov – vždy ochotne, s úsmevom a veľkou dávkou trpezlivosti. Okrem bežných pracovných povinností sa aktívne venuje organizovaniu podujatí pre deti. Zároveň vedie pravidelné mesačné kurzy zamerané na používanie tabletov a mobilných telefónov pre seniorov. Počas svojej kariéry zaškolil množstvo nových kolegov, ktorým odovzdal nielen odborné vedomosti, ale aj ľudský prístup k práci a návštevníkom.

## ŠPORT A PODPORA AKTÍVNEHO ŽIVOTNÉHO ŠTÝLU



**Kristína Macková**

Štatutárka petržalského klubu Športová škola karate Bratislava, ktorý sa počtom aktívnych členov radí medzi najväčšie karate kluby zaregistrované v Slovenskom zväze karate. Kristína je zároveň reprezentačnou trénerkou v disciplíne kata, v ktorej sama aktívne a veľmi úspešne reprezentovala Slovenskú republiku. Venuje sa najmenším deťom, no trénuje tiež veľmi úspešných

reprezentantov v najvýkonnostnejšej skupine. Za ostatné obdobie vychovala vicemajstrov Európy, víťazov svetových pohárov, majstrov Slovenska, za čo bola v roku 2025 ocenená Slovenským olympijským a športovým výborom ako Ženská trénerská osobnosť.



#### Jozef Martinek

Dlhodobý sa venuje mladým futbalistom od prípravy až po vyššie vekové skupiny v Saleziánoch Don Bosca na Mamateyovej.

„Vedie všetky aktivity, koordinuje, komunikuje láskavo, dáva do toho srdce a združuje okolo seba šťastnú komunitu chlapcov a rodičov. Stará sa o celý areál ihriska, učí chlapcov ako sa k sebe správať, nie je orientovaný iba na výkon,“ uvádza sa v nominácii.



#### Martin Pospíšil

V súčasnosti je hlavným trénerom slovenskej ženskej basketbalovej reprezentácie. Na konte má viacero mládežníckych titulov s bratislavským klubom ŠBK Lúky – tento petržalský klub začal trénovať už ako 19-ročný, postupne v ňom prešiel od prípravy až k ženskému seniorskému tímu. V roku 2012 sa stal trénerom vtedy novovzniknutého ženského tímu Piešťanské Čajky, v ktorom pôsobil šesť sezón a získal viacero strieborných a bronzových umiestnení v slovenskej extralige a Slovenský pohár. Ako tréner pôsobil aj v Nitre, v Prahe a v Brne.

Pospíšil viedol viaceré mládežnícke výbery SR, pôsobil vo výberoch dievčat do 14, 16, 18 a 20 rokov. V roku 2009 získal so slovenskou reprezentáciou kadetiek (do 16 rokov) na záverečnom turnaji B-divízie ME v estónskom Talline bronzovú medailu. V rokoch 2019 – 2021 bol asistentom trénera poľskej ženskej reprezentácie.

## SOCIÁLNA PRÁCA, ROZVOJ KOMUNITY A ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA



#### Barbora Košecová

Je neoddeliteľnou súčasťou OZ Pomoc zo srdca, ktoré sa systematicky venuje podpore rodín s deťmi s poruchami autistického spektra. Už viac ako päť rokov pomáha meniť životy 26 „autirodiniek“ po celom Slovensku – od zabezpečovania financií na nákladné terapie, lieky a pomôcky, až po organizáciu materiálnej pomoci, darov a zbierok. Každá aktivita je cieľene šitá na mieru konkrétnym potrebám rodiny – Barbora pozná ich príbehy do detailov a dokáže prepájať ľudí, ktorí chcú pomáhať, s tými, ktorí to práve potrebujú. Filantropickú činnosť vykonáva nezištne, vo voľnom čase, popri práci a rodine. Svojou prácou naplňuje jednoduchú, no silnú myšlienku – pomáha plniť sny ľuďom, ktorí si často už nedovolia snívať.

„Vedie všetky aktivity, koordinuje, komunikuje láskavo, dáva do toho srdce a združuje okolo seba šťastnú komunitu chlapcov a rodičov. Stará sa o celý areál ihriska, učí chlapcov ako sa k sebe správať, nie je orientovaný iba na výkon,“ uvádza sa v nominácii.



#### Adam Jozef Majerský

V roku 2011 sa ešte ako žiak 9. ročníka ZŠ Dudova stal jednou z Junior Osobností Petržalky – dnes bojuje o priazeň verejnosti ako

dospelý. „Adama sme vtedy navrhli predovšetkým za jeho neúnavnú usilovnosť, pracovitosť a výnimočný vzťah k našej škole. Kým ostatní žiaci po vyučovaní odchádzali domov, Adam si nasadil opasok s náradím a opravoval, vylejšoval a staral sa o školské priestory,“ spomína riaditeľka Hana Závodná. Adamovo nadšenie pretrvalo dodnes – po skončení strednej školy sa na ZŠ Dudova vrátil ako školník – a škola vďaka jeho šikovnosti, nápadom a zručnosti prekvitá: v telocvični pribudla interaktívna tabuľa, na

strechách školy fotovoltické panely. Dnes pracuje aj pre mestskú časť Petržalka ako vedúci referátu správy škôl a školských zariadení.

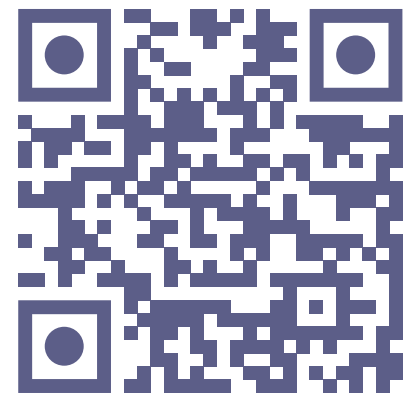


#### Mária Pivarčiová

Už roky sa nezištne venuje deťom v jednom z petržalských vnútroblokov. Vymýšľa pre ne súťaže, športové hry, zábavné a tvorivé

aktivity. Stretnutia s tetou Máriou, ako ju deti volajú, sa stali pravidelnou súčasťou piatkových popoludní a až na prestávku počas pandémie trvajú dodnes. Napriek dôchodkovému veku a zdravotným obmedzeniam stále s rovnakým nasadením a odhodlanosťou nezištne venuje svoju energiu a prostriedky Petržalčatám. Jej aktivity sa však neobmedzujú len na piatkové popoludnia s deťmi. Pomáha aj ľuďom bez domova, seniorom či zdravotne znevýhodneným, pre ktorých organizuje počas roka niekoľko podujatí aj na miestnej fare.

Martina Štefániková



osobnost.petrzalka.sk

INZERCIA

**DOBRY JEZKO**  
Nesieme zdravé dobroty

# SAMOZBER

www.dobryjezko.sk

# PREČO BUDEME V BUDÚCNOSTI KÚRIŤ... ODPADOM?

Energia je aj tam, kde by ste ju nečakali.



Zariadenia na energetické využitie odpadov (ZEVO) sú už desaťročia po celom svete neoddeliteľnou súčasťou energetického mixu. Ilustračné foto: Envato

Energiu potrebujeme na svoje každodenné fungovanie. Od svietenia a kúrenia, cez dopravu a technológie, ktoré denne využívame, až po chod nemocníc či priemyslu. Aj inteligentné riešenia, na ktorých funguje značná časť našej infraštruktúry a služieb, sú závislé od spoľahlivých dodávok elektriny.

Preto dnes ľudstvo stojí pred zásadnou výzvou – ako zabezpečiť dostatok energie na pokrytie svojich potrieb.

## ENERGIA NEVZNIKÁ ANI NEZANIKÁ

Dávali ste pozor na fyziku? A spomeniete si ešte na zákon zachovania energie? Hovorí o tom, že energia sa nedá vytvoriť ani zničiť, len premeniť z jednej formy na druhú.

Keď teda hovoríme, že vyrábame energiu, v skutočnosti premieňame existujúcu energiu z prírody do formy, ktorú vieme

využiť. Napríklad elektrárne menia chemickú energiu palív alebo kinetickú energiu vody či vetra na elektrickú energiu.

Energia, ktorú používame, teda nevzniká z ničoho, ale plynie zo zdrojov okolo nás – zo slnka, vetra, vody, fosílnych palív alebo atómov. Našou úlohou je tieto zdroje premieňať čo najefektívnejšie.

V minulosti sme sa pri zabezpečovaní energetických potrieb spoliehali najmä na fosílnu palivá,

ktoré pokrývali rozhodujúcu časť spotreby. Zásoby týchto surovín sa postupne znižujú a zároveň sú zdrojom geopolitických sporov.

Keď sa k tomu pridajú aj klimatické zmeny a požiadavky na znižovanie emisií, je zrejme, že doterajší prístup k energetike nie je dlhodobo udržateľný.

## ŠETRIŤ NESTAČÍ

Prvým krokom je efektívne hospodárenie s energiou. Moderné technológie dnes umožňujú znížiť spotrebu energie bez znižovania komfortu.

Zatepľovanie budov, rekuperácia, úspornejšie zariadenia, optimalizácia výroby či inteligentné riadenie spotreby dokážu zásadne znížiť záťaž na energetickú sústavu a zároveň aj náklady pre domácnosti, firmy aj verejný sektor.

Iba šetrenie však nestačí. Pozornosť odborníkov sa preto sústreďuje na hľadanie zdrojov, ktoré sú na rozdiel od uhlia či ropy obnoviteľné a dostupné, ktoré budú menej závislé od dovozu.

## ODPAD, ENERGIA NA DOSAH RUKY

Preto prichádzajú na rad zdroje, ktoré vznikajú ako vedľajší produkt iných činností a v mi-

### Vedeli ste, že...?

Skupina Veolia Energia Slovensko spustila v bratislavskej Petržalke v roku 2024 pilotný projekt zdieľania elektriny z obnoviteľných zdrojov:

- Pôvodný projekt zdieľania elektriny pochádzal z dvoch fotovoltaických zdrojov na strechách ZŠ Černyševského a ZŠ Dudova. Keď školy nevyužijú celú výrobu, elektrina sa využije aj na iných odberných miestach, ktoré sú na to určené a sú zahrnuté do bilančnej skupiny.
- Cieľom projektu je zefektívniť dodávku elektriny a optimalizovať náklady na energiu.
- Tento systém posilňuje ekologizáciu a decentralizáciu energetiky tým, že približuje výrobu energie k miestu jej spotreby.
- Veolia plánuje službu rozšíriť aj do ďalších miest.



Aj nerecyklovateľný komunálny odpad je možné zmeniť na zdroj elektriny a tepla. | Ilustračné foto: Envato

nulosti sa často považovali za nevyužitelný odpad.

Zariadenia na energetické využitie odpadov (ZEVO) sú už desaťročia po celom svete neoddeliteľnou súčasťou energetického mixu. Umožňujú spracovať nerecyklovateľný komunálny odpad

a zároveň zásobovať elektrinou a teplom milióny domácností.

Dnes však vieme, že cenným zdrojom energie môže byť aj odpadové teplo z priemyslu, zvyšková para, bioplyn z čistenia odpadových vôd či biologický odpad.

## BUDÚCNOSŤ PATRÍ ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI

Tieto riešenia nie sú futuristické vízie, ale fungujú už dnes

– aj v našom regióne. V mnohých mestách sa napríklad odpadové teplo z fabrík alebo ZEVO využíva na vykurovanie obytných štvrtí. Bioplynové stanice dokážu efektívne spracovať odpad z poľnohospodárstva, potravinárskeho priemyslu či čistiarní odpadových vôd a premeniť ho na elektrinu a teplo.

Niektoré dátové centrá zas poskytujú prebytočné teplo na ohrev verejných budov či bazénov. V priemyselných podnikoch sa spätne využíva para alebo tlak, ktorý by inak vyšiel navnívoč.

Budúcnosť energetiky nebude stáť len na výrobe väčšieho množstva energie, ale najmä na múdrejšom využívaní zdrojov, ktoré už máme. To, čo sme včera považovali za odpad, sa dnes môže stať zdrojom. A čo bolo kedysi bežné plytvanie, môže byť zajtra úspora.

**Diana Dobrucká**  
agentúra Neuroepa

# VEOLIA HĽADÁ NOVÝCH KOLEGOV!

Skupina Veolia Energia Slovensko zamestnáva približne 700 šikovných ľudí. Zamestnancom ponúkame nadštandardné pracovné podmienky a poskytujeme im zaujímavé benefity. Naše aktuálne voľné pracovné pozície v Bratislave:

- Strojník/čka tepelno-energetických zariadení
- Operátor/ka obsluhy tepelno-energetických zariadení
- Údržbár/ka - potrubár/ka
- Prípravár/ka - rozpočtár/ka

Ak máte záujem stať sa súčasťou Veolie, neváhajte nás kontaktovať cez pracovný portál [profesia.sk](https://profesia.sk), kde sú zverejnené všetky naše aktuálne voľné pracovné pozície. Viac informácií o práci vo Veolii nájdete aj na našej webovej stránke [veoliaenergia.sk](https://veoliaenergia.sk).



# CHCETE UŠETRIŤ? HROZÍ VÁM OPAK

Zachraňovať predzáhradku pred suchom vodou z Chorvátskeho ramena vás môže vyjsť drah.



Na čerpanie vody z potoka alebo zo studne motorovým či elektrickým čerpadlom potrebujete súhlas orgánu štátnej vodnej správy. | Ilustračné foto: Envato

V predzáhradke jedného z bytových domov v Petržalke vrčí malé vodné čerpadlo. Hadice ústiace do neďalekého Chorvátskeho ramena sa plnia vodou, ktorá sa na konci svojej cesty v miliónoch osviežujúcich kvapiek znesie na vysmädnuté rastliny. Aké šikovné riešenie! – poviete si. Lenže, má to háčik – takéto konanie je totiž protiprávne a amatérskym záhradkárom môže vyniesť pokutu až niekoľko stoviek eur.

## Vodu chráni zákon aj ústava

Voda z potoka, rieky alebo vlastnej studne sa môže zdať ako nevyčerpatelný a bezplatný zdroj pre každého. Opak je však pravdou. Voda je na Slovensku chránená zákonom a jej svojvoľné čerpanie bez príslušného povolenia je nelegálne.

Podľa Ústavy Slovenskej republiky a Vodného zákona sú povrchové a podzemné vody vo vlastníctve Slovenskej republiky. To znamená, že ak cez váš pozemok preteká potok alebo sa pod ním nachádza podzemná voda, nestáivate sa automaticky ich majiteľom. Štát tieto zdroje prísne

manažuje, aby zabezpečil dostatok pitnej vody pre obyvateľov – a ochránil prírodu.

„Zákon rozlišuje medzi bežným využitím a odberom, ktorý už vyžaduje povolenie,“ vysvetľuje vedúci petržalského referátu životného prostredia **Adrián Ševeček**. „Bez povolenia alebo súhlasu orgánu štátnej vodnej správy môžete odberať alebo inak používať povrchové vody alebo podzemné vody na uspokojovanie osobných potrieb domácností jednoduchým vodným zariadením a spôsobom, ktorý neobmedzí alebo neznemožní rovnaké používanie iným osobám,“ cituje zákon.

„Jednoduchými vodnými zariadeniami na odbery podzemných vôd sú domové studne, z ktorých sa podzemná

voda čerpá ručne, pramenné záchytky s výdatnosťou prameňa menšou ako 10 l/min., ale aj prenosné nádoby. Jednoduchým vodným zariadením na odber povrchových vôd je prenosná nádoba, na zachytávanie zrážkových vôd zasa slúžia záchytné priekopy a nádrže na zadržanie týchto vôd zo spevnených plôch,“ upresňuje Ševeček.

Samozrejme, vždy treba dbať na to, aby sme vodu neznečistili, nepoškodili jej zvieracích obyvateľov ani príahlé brehy.

## Čerpadlo mení situáciu

Situácia je iná, ak sa rozhodnete čerpať vodu z potoka alebo zo studne motorovým či elektrickým čerpadlom – aby ste ju využili na-

príklad na polievanie záhrad alebo napúšťanie bazénu. Áno, mnohí to zrejme robia s dobrým úmyslom, povedia si, že radšej než pitnú vodu použijú na závlahu záhrady napríklad vodu z Chorvátskeho ramena. Ak by ste si vodu nabrali do krhly, bolo by to v poriadku, no čerpadlo všetko zásadne mení.

„Vtedy už ide o odber, na ktorý zo zákona potrebujete súhlas orgánu štátnej vodnej správy,“ upozorňuje Ševeček. Okrem toho, že môžete spôsobiť nevratné škody, za takéto konanie hrozí aj pokuta – fyzickej osobe vo výške niekoľko stoviek eur, právnickým osobám dokonca až desiatky tisíc.

## Ako postupovať legálne?

Ak teda chcete povrchovú alebo podzemnú vodu využívať pomocou čerpadla, musíte požiadať miestne príslušný okresný úrad (odbor starostlivosti o životné prostredie) o **povolenie na odber podzemných alebo povrchových vôd**. „Príslušný povoľovací orgán posúdi aktuálny stav vody v danej lokalite a určí presné podmienky a maximálne množstvo, ktoré môžete bezpečne odčerpať. Podkladom pre vybavenie povolenia je napríklad stanovisko Slovenského vodohospodárskeho podniku a aj hydrogeologický posudok,“ vysvetľuje odborník a dodáva: „Voda nie je samozrejmosť, ale vzácny zdroj. Rešpektovaním pravidiel chránime prírodu aj zásoby vody pre nás všetkých.“

Martina Štefániková

## Dobrý nápad susedov z Lenardovej

Predzáhradky vyprahnuté kvôli extrémnym teplotám obyvateľom bytoviek prirodzene lámu srdcia. V paneláku na Lenardovej 14 však dali hlavy dokopy a prišli s iniciatívou, ktorá môže pomôcť celej Petržalke. Pod heslom „Zbieraj vodu cez deň, večer polej zelenú“ sa skrýva jednoduché, no účinné vodozadržné opatrenie, ktoré spočíva vo využití vody z domácností, ktorá by inak skončila vo výlevke.

„Prebytočnú vodu, ktorú doma bežne vylieme, môžeme jednoducho zachytiť do nádoby či kečblika. Potom ňou môžeme zalíť trávnik, či ju vyliať k stromu alebo kríku,“ píše sa na plagáte **susedov z Lenardovej 14**. Upozorňujú, že na takéto využitie sa zbiera len „čistá“ voda – teda voda po oplachovaní ovocia či zeleniny, prebytočná voda z rýchlovarnej kanvice a, samozrejme, voda bez mydla, saponátov a zvyškov jedál. „Ak denne zachytí jedna domácnosť 3 litre vody za deň (reálne to môže byť aj dvojnásobok), za týždeň je to na celú bytovku so 48 domácnosťami až 1 008 l (1m<sup>3</sup>). A za rok až 52,56 m<sup>3</sup>,“ vypočítali susedia.

# MESTSKÁ ČASŤ POKRAČUJE V OBNOVE ŠKOLSKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Až tri materské školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Petržalky čaká v lete rekonštrukcia s cieľom zvýšiť energetickej efektívnosti budov. Samospráva na to získala takmer 1,3 milióna eur z externých zdrojov.

Počas júla a augusta nahradí detský džavot v materských školách **Bohrova, Pifflova** a **Lietavská** stavebný ruch. Na konci rekonštrukcie troch budov, ktoré sa naposledy obnovovali pred desiatkami rokov, budú energeticky úsporné materské školy s pridanou estetickou hodnotou.

„V rámci rekonštrukcie sa na škôlkach zateplí fasáda, obnovia strechy a vymenia okná aj dvere,“ vypočítava vedúca petržalského referátu investičných činností **Viola Holzhauserová**.

Zatiaľ čo do MŠ Bohrova sa stavbári zahryznú až v júli, škôlkach na Lietavskej a Pifflovej sa niektoré rekonštrukčné práce na zateplení obvodového a strešného plášt'a, výplni otvorov na obvodovom plášt'i, teda okien a dverí, realizujú už od marca, počas plnej prevádzky.

„Chceme sa veľmi poďakovať pedagogickému personálu, ale aj rodičom za trpezlivosť a mierne obmedzenia, ktoré museli deti znášať,“ zdôrazňuje Holzhauserová a dodáva, že všetko bolo zabezpečené tak, aby boli Petržalčatá v bezpečí. „To je pre nás prvoradá. Zhotoviteľ bol upozornený, aby bolo stavenisko vždy riadne zabezpečené a po skončení prác na sklonek dňa upratané.“

Ak nenastanú neočakávané komplikácie, MŠ Pifflova by mala byť pripravená pre deti 21. júla a MŠ Lietavská je 18. augusta. Na

MŠ Bohrova bolo zhotoviteľovi odovzdané stavenisko 10. júna, práce by mali potrváť 20 týždňov.



V škôlkach na Lietavskej a Pifflovej sa rekonštrukčné práce realizujú už od marca. | Foto: Tatiana Šeliga

## Podpora z externých zdrojov

Petržalka je známa tým, že sa snaží získať financie na realizácie z externých zdrojov.

A darí sa jej to. Aj tieto tri projekty sú

financované z Programu Slovensko 2021 – 2027 prostredníctvom Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. „Schválený nenávratný finančný príspevok predstavuje 425 467,25 eura pre MŠ Pifflova, 426 204,48 eura pre MŠ Lietavská a 427 326 eura pre MŠ Bohrova, spolu takmer 1,28 milióna eur,“ upresnila **Lýdia Gabčová** z referátu projektového riadenia. Celkové náklady na realizáciu stavebných prác sú však vyššie ako schválené dotácie. Rozdiel – takmer 400-tisíc eur, za financuje mestská časť z vlastných zdrojov.

## Systematická obnova

Petržalka zriaďuje 27 materských škôl a systematicky pracuje na ich obnove. MŠ Ševčenkova vďaka tomu v decembri 2025 získala zateplenie strechy i obvodového plášt'a, od marca do mája 2026 sa zrealizovali opravy ďalších škôlok: Bradáčova, Rovniankova, Jankolova a bývalá MŠ Hrobákova. Projekty sú realizované z Plánu obnovy a odolnosti SR a mestská časť na ne získala viac ako 510-tisíc eur. Ide o zateplenie striech, výmenu svietidiel, okien a ostatných vonkajších otvorových konštrukcií. Okrem energetickej efektívnosti významným prínosom realizovaných opatrení je aj zlepšenie vnútorného prostredia budov, čo zvýši komfort detí, pedagógov aj ostatných zamestnancov.

**Martina Štefániková**



Novovybudovaná miestnosť je obložená prírodnou soľou a vytvára špecifickú mikroklimu podobnú prostrediu pri mori. | Foto: MŠ Ševčenkova

## DETI V MŠ ŠEVČENKOVA MAJÚ VLASTNÚ SOLNÚ JASKYŇU

V materskej škole Ševčenkova sa podarilo zrealizovať významný projekt zameraný na podporu zdravia detí – vybudovanie soľnej jaskyne. Tento projekt vznikol vďaka úspešnej spolupráci materskej školy, občianskeho združenia pôsobiacého pri MŠ Ševčenkova a zriaďovateľa – MČ Bratislava-Petržalka. Soľná jaskyňa slúži deťom od začiatku júna, slávnostné otvorenie spríjemnil program, ktorý s deťmi materskej školy autorsky pripravila učiteľka **Mária Svobodová**.

Cieľom projektu bolo vytvoriť pre deti moderný a podnetný priestor podporujúci zdravý životný štýl. Novovybudovaná miestnosť je obložená prírodnou soľou a vytvára špecifickú mikroklimu podobnú prostrediu pri mori.

„Počas pobytu v jaskyni deti inhalujú mikročastice soli, ktoré sa využívajú v rámci haloterapie – prírodnej podpornej metódy zameranej najmä na dýchacie cesty a celkovú pohodu. Deti sa môžu počas procedúry brať v soľnom pieskovisku, začívať si krátke cvičenia či požívať relaxačnú hudbu,“ vysvetlil realizátor projektu **Mario Orth** z Haloterapia s.r.o.

Novovybudovaná soľná jaskyňa predstavuje ďalší krok k modernizácii materskej školy, k vytváraniu zdravého a podnetného prostredia pre deti. Realizácia projektu bola možná vďaka finančnej, organizačnej a materiálnej podpore všetkých partnerov, za čo veľmi ďakujeme. Občianske združenie sa významnou mierou podieľalo na financovaní projektu, zriaďovateľ podporil projekt nielen finančne, ale aj ako súčasť svojho záujmu o skvalitňovanie podmienok predprimárneho vzdelávania v Petržalke. Organizačne projekt zastrešilo vedenie materskej školy spolu s oddeleniami mestskej časti.

**Katarína Majdišová**  
riaditeľka MŠ Ševčenkova

# NÁVRAT DNÍ PETRŽALKY NA „DOSTIŽKU“ PRILÁKAL 60-TISÍC ĽUDÍ

Návštevníci aj interpreti sa museli vysporiadať s extrémnymi teplotami, posledný koncert zmarila silná búrka.



Napriek horúčavám praskal areál dostihovej dráhy vo švíkoch. | Foto: Ivana Vrabľová

Po minuloročnej „zastávke“ v areáli Ekonomickej univerzity Bratislava na Dolnozemskej ceste sa Dni Petržalky opäť vrátili na dostihovú dráhu. Tento priestor využíva mestská časť na letný festival už od prvého ročníka v roku 1998 (na konte ich má už dvadsaťdeväť) a aj reakcie návštevníkov na sociálnych sieťach potvrdili, že zmenu si neželajú.

Napriek tomu, že tento rok Dni Petržalky museli bojovať s extrémnymi teplotami, podujatie počas troch dní navštívilo viac ako 60-tisíc ľudí. Tieto čísla sú známe vďaka elektronickým počítačom umiestneným pri vchodoch do areálu Závodiska, š. p., z dielne petržalského referátu inovácií. (Počítadlá sa po prvý raz testovali vo volebných miestnostiach počas parlamentných volieb v roku 2023.)

A vďaka inováciám vieme povedať aj to, ktoré koncerty prilákali najväčší počet ľudí. Jednoznačným víťazom v návštevnosti bolo piatkové vystúpenie **Rytmusa** – prišlo ho podporiť 9 490 fanúšikov. **Tinu**, ktorá vystupovala tesne pred rapperom, sledovalo 8 934 ľudí. Silný piatok uzatvára **Iné kafe** s 8 732 návštevníkmi.

A dobre si viedol aj **Miro Jaroš**. Jeho piesne pre deti dokázali oslovit 3 815 fanúšikov, a to aj napriek tomu, že sa jeho koncert konal v nedeľu o 11:00, teda v čase, keď slnko pražilo obzvlášť intenzívne.

## Vratné poháre sa osvedčili

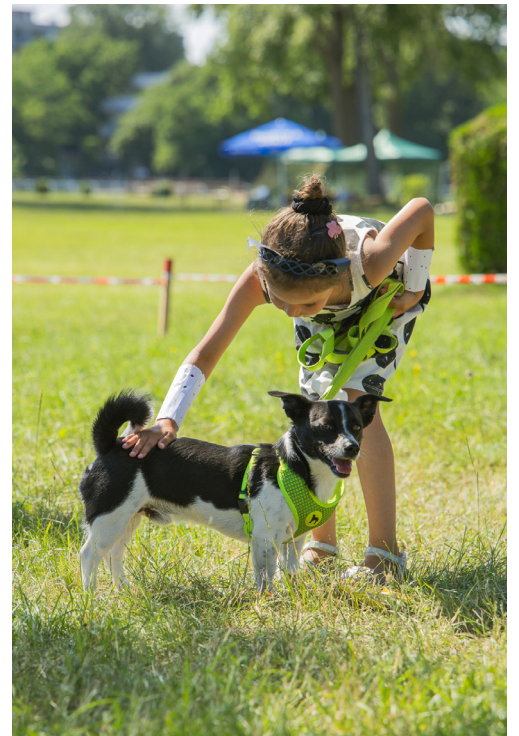
Horúčavy spôsobili, že rady na nápoje boli dlhšie (čo festivalu vytkli viacerí návštevníci), no novinka – vratné poháre – sa ukázala ako veľmi efektívna. Okrem ekologického aspektu sa výrazne znížilo znečistenie areálu najmä po koncertoch headlinerov – a podľa informácií od organizátorov sa dokonca takmer vypredala aj limitovaná päťtisícová petržalská edícia pohárov.

Vrátenie pohárov v nedeľu večer nečakane skomplikovala silná búrka, ktorá predčasne ukončila tohtoročné Dni Petržalky – dokonca bez toho, aby mohol vystúpiť posledný headliner, kapela No Name (ako prezradila na sociálnych sieťach, stalo sa jej to po prvý raz v 30-ročnej kariére). No Petržalka vyšla v ústrety aspoň domácim návštevníkom a umožnila im odovzdať, resp. využiť poháre počas ďalšieho, už tradičného letného podujatia **Osviežte sa s Petržalkou**, ktoré sa začína už **10. júla o 17:00** na Nobelovom námestí a Fedinovej. Všetky termíny postupne nájdete na stránke [petrzalka.sk](https://petrzalka.sk).

Martina Štefániková



Skupina Desmod sa na Dňoch Petržalky predstavila už viackrát. | Foto: Ivana Vrabľová



Súčasnou programom bola aj súťaž o najkrajšieho petržalského psieho orieška. | Foto: Ivana Vrabľová

# DRAŽDIAK ŽIJE

## LETO 2026



10. júl | piatok - *pódium pri bufete Šutrovka*

19:00 – 20:00 | V rytme tanca na Draždiaku

11. júl | sobota - *bufet Barracuda*

9:00 – 10:00 | LETNÁ VÝZVA – ZDRAVÝ CHRĚBÁT

*pódium pri bufete Šutrovka*

18:00 | Klaun Adyno

12. júl | nedeľa - *bufet Barracuda*

9:00 | LETNÁ VÝZVA: ZDRAVÝ CHRĚBÁT

18:00 | Divadlo ZāBaVKa – Tancuj ako ZāBaVKa

18. júl | sobota - *bufet Barracuda*

9:00 | LETNÁ VÝZVA – ROVNOVÁHA TELA

*pódium pri bufete Šutrovka*

18:00 | Life is Perfect:

19. júl | nedeľa - *bufet Barracuda*

9:00 – 10:00 | LETNÁ VÝZVA: ZADOK, BRUCHO, STEHNÁ

18:00 | Divadlo Jaja

20. júl | pondelok - *areál Draždiaka*

10:00 – 19:00 | Akčné pondelky!

25. júl | sobota - *bufet Barracuda*

9:00 – 10:00 | LETNÁ VÝZVA – BODY BALANCE

*pódium pri bufete Šutrovka*

18:00 | Crazy Chichi & friends

26. júl | nedeľa - *bufet Barracuda*

9:00 – 10:00 | LETNÁ VÝZVA: ZDRAVÝ CHRĚBÁT

18:00 | Divadlo na hojdačke

### VSTUP VOLNÝ

KULTURAVPETRZALKE.SK



+ Pravidelné aktivity:

každý pondelok, streda a piatok

Program na august nájdete na webe [petrzalka.sk](http://petrzalka.sk)

34.ročník

19.7.

# Slovenské derby



*Dostihy s eleganciou*

# ZMODERNIZOVANÉ ŠKOLSTVO A SOCIÁLNE SLUŽBY, KVALITNEJŠIE CESTY, OBNOVENÉ PAMIATKY

Župan Juraj Droba predstavil odpočet.

Predseda Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) **Juraj Droba** prezentoval odpočet priorít volebného obdobia 2022 - 2026. Počas štyroch rokov kraj zrealizoval alebo pripravil projekty v hodnote stoviek miliónov eur v doprave, školstve, zdravotníctve, sociálnych službách, kultúre, cestovnom ruchu aj ochrane životného prostredia. Medzi najvýznamnejšie výsledky patria rekonštrukcie ciest a mostov, rozšírenie kapacít materských a základných škôl, obnova významných kultúrnych pamiatok či investície do modernizácie odborného školstva, sociálnych služieb a udržateľnej mobility.

„Keď sme pred štyrmi rokmi predstavovali naše priority, stavili sme nielen na potreby územia, ale aj na realistické možnosti financovania. Pripravili sme konkrétne projekty, ktoré majú reálny vplyv na život ľudí. Dnes môžeme ukázať výsledky – zmodernizované školy, obnovené kultúrne pamiatky, kvalitnejšie cesty, nové sociálne služby aj projekty, ktoré pripravujú kraj na budúcnosť. Som rád, že väčšinu záväzkov sa nám podarilo splniť alebo posunúť do realizácie,“ povedal predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba.

## Vzdelávanie: viac miest pre deti a kampusy budúcnosti

V oblasti školstva sa BSK podarilo vyrokovať viac ako 100 miliónov eur na rozšírenie kapacít materských a základných škôl. V kraji pribudlo 355 nových tried základných škôl a 2 862 miest v materských školách. Veľké investície smerovali aj do modernizácie stredných odborných škôl, športovísk a telocviční. Významnými projektmi boli vybudovanie moderného simulačného centra na Strednej zdravotníckej škole na Strečnianskej ulici a prvá etapa Kampusu bioenergetiky a krajiny tvorby v Bernolákove. Pokračovala aj príprava Vinársko-ovocinárskeho kampusu v Modre a Kampusu zdravia a športu v Petržalke. Kraj zároveň rozvíja centrá excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy, ako je napríklad stredná odborná škola polygrafická, remesiel a technológií či gastro služieb.



Medzi najväčšie projekty BSK v rámci kultúry patrí nepochybne rekonštrukcia Divadla Aréna. | Foto: BSK



Kampus bioenergetiky a krajiny tvorby v Bernolákove patrí medzi strategické projekty Bratislavského samosprávneho kraja v oblasti odborného vzdelávania. | Foto: BSK

## Sociálne služby a zdravotníctvo: kvalitnejšia a dostupnejšia starostlivosť

Zdravie a sociálne služby patria medzi kľúčové priority Bratislavského kraja. Starnutie populácie, rast civilizačných ochorení aj potreba podpory zdravého životného štýlu si vyžadujú investície nielen do zdravotnej starostlivosti, ale aj do prevencie, športu a kvalitných sociálnych služieb. Kraj pokračoval v procese deinštitucionalizácie sociálnych služieb. Celkovo investoval do tejto oblasti 8 miliónov eur. Vznikli nové zariadenia rodinného typu v Častej a Dubovej, zrekonštruované boli priestory v Modre-Kráľovej a nové komunitné služby vznikli na Strelkovej v Rači a Račianskej ulici v Bratislave. BSK zároveň pripravuje nové špecializované zariadenie pre dospelých ľudí s autizmom na Znievskej ulici.

V oblasti zdravotníctva podporoval rozvoj ambulantných služieb, dostupnosť lekárov v regiónoch s horšou dostupnosťou zdravotnej starostlivosti a rozvoj krajských polikliník. Do Polikliniky Karlova Ves a zdravotného strediska na Rovniankovej investoval za štyri roky viac ako 1,7 milióna eur.

*„Bratislavský kraj reaguje na meniace sa potreby obyvateľov, najmä seniorov, ľudí so zdravotným znevýhodnením, s chronickými ochoreniami a ďalších zraniteľných skupín. Naším cieľom je, aby sociálne a zdravotné služby boli dostupnejšie, kvalitnejšie a modernejšie. Preto investujeme do nových komunitných služieb, rekonštrukcií zariadení, rozvoja ambulancií aj projektov zameraných na prevenciu a zdravý životný štýl,“* uviedla riaditeľka Úradu BSK **Patricia Mešťan**.

## Doprava: kraj ako investor aj koordinátor rozvoja

Jednou z najväčších oblastí investícií bola doprava a udržateľná mobilita. Kraj počas volebného obdobia zrekonštruoval 236 kilometrov ciest II. a III. triedy a 33 mostov v hodnote viac ako 71 miliónov eur. Zároveň vyrokovo financovanie a pomáhal pripraviť 26 projektov terminálov integrovanej dopravy a záchytných parkovísk v hodnote presahujúcej 74 miliónov eur.

Bratislavský kraj zohrával významnú úlohu aj pri koordinácii strategických projektov regionálneho významu. Podieľal sa na presadzovaní modernizácie električkových tratí a železničnej infraštruktúry, príprave obchvatov Modry a Pezinka, výstavbe diaľničnej križovatky D2 Rohožník. Kraju sa podarilo zaviesť autobusové spojenie do rakúskeho Hainburgu. V pokročilej fáze prípravy je výstavba vinohradníckej cyklotrasy či cyklotrasa medzi Vrakuňou a Zálesím.

*„Doprava je najlepší príklad toho, že úloha kraja sa nekončí pri regionálnych cestách. Bratislavský kraj je nositeľom regionálneho rozvoja a koordinátorom projektov, ktoré presahujú hranice jednej obce, jedného*



Stredná zdravotnícka škola na Strečnianskej má moderné simulačné centrum a zrekonštruovaný pavilón praktického vzdelávania. | Foto: BSK



Centrum sociálnych služieb na Strelkovej v Rači je určené pre ľudí s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou alebo demenciou. | Foto: BSK



Cyklostom Vysomarch župa otvorila v máji 2022. Spája Vysokú pri Moarve a rakúsky Marchegg. | Foto: BSK



Kaštieľsky park v Stupave po rozsiahlej obnove župa sprístupnila verejnosti tento rok v apríli. | Foto: BSK

mesta aj jednej inštitúcie. Našou úlohou je spájať aktérov v území, pripravovať projekty, rokovať o financovaní a vytvárať podmienky pre riešenia, ktoré sú dôležité pre celý región,“ uviedla riaditeľka odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov **Barbora Lukáčová**.

### Životné prostredie: investície do klímy a energetiky

Medzi najvýznamnejšie environmentálne projekty patrí obnova kaštieľa a vznik Ekocentra Čunovo, ktoré sa stalo novým centrom environmentálneho vzdelávania. Kraj zároveň investoval viac ako 50 miliónov eur do zvyšova-

vania energetickej efektívnosti svojich budov. Pokračovala aj pasportizácia zelene, ochrana vinohradov ako významného krajinotvorného prvku regiónu, podpora adaptácie na klimatickú zmenu a rozvoj kanalizácií a čističiek odpadových vôd.

### Kultúra a cestovný ruch: obnova pamiatok a rozvoj regiónu

Počas tohto volebného obdobia kraj dokončil alebo rozbehol obnovu viacerých významných kultúrnych pamiatok. Medzi najväčšie projekty patria rekonštrukcia Divadla Aréna, Bratislavského bábkového divadla,

obnova Synagógy v Senci a revitalizácia historických parkov v Modre, Stupave a Malinove. BSK zároveň rozvíjal tematické turistické trasy a budoval turistickú infraštruktúru. Dôležitou súčasťou rozvoja regiónu bolo aj prepájanie škôl cestovného ruchu s praxou a podpora kultúrnych a komunitných projektov.

### Financovanie a rozvoj: silnejší hlas regiónov

Bratislavský kraj počas volebného obdobia otvoril tému reformy financovania samosprávnych krajov, presadzoval spravodlivejšie prerozdelenie daní a posilnenie kompetencií regiónov. Významnú úlohu zohrala Rada partnerstva, prostredníctvom ktorej smerujú do kraja stovky miliónov eur z európskych fondov.

Kraj zároveň pripravil SMART stratégiu Bratislavského kraja, rozvíja rozhodovanie založené na dátach a pokračuje v tvorbe moderného územného plánu reflektujúceho potreby udržateľnej mobility, ochrany prírody a kvalitných verejných služieb.

„Odpočet priorit nie je len prehľad investícií, ale aj dôkaz, že regionálna samospráva dokáže prinášať konkrétne výsledky. Ukázali sme, že kraj vie nielen spravovať svoje kompetencie, ale aj koordinovať veľké rozvojové projekty naprieč územím. Dnes máme pripravené projekty, partnerstvá aj finančné zdroje na to, aby rozvoj Bratislavského kraja pokračoval aj v ďalších rokoch,“ uzavrel Droba.

Michal Feik,  
Bratislavský samosprávny kraj



**SHALOM  
CHAVERIM**  
FESTIVAL ŽIDOVSKÉJ KULTÚRY



SEPTEMBER

3-9  
2026

Shalom Chaverim

shalom.chaverim\_sk



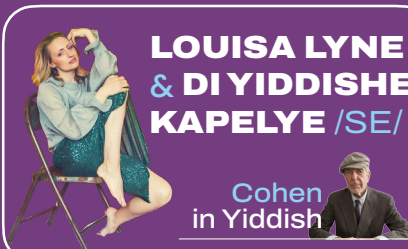
**MARIÁN ČEKOVSKÝ BAND**

&

**THE LADIES ENSEMBLE**



[www.shalom-chaverim.sk](http://www.shalom-chaverim.sk)



**LOUISA LYNE  
& DI YIDDISHE  
KAPELYE /SE/**

Cohen  
in Yiddish



**VIRA  
LOZINSKY  
& BAND /IL/**



## RADA PRÁVNÍKA

# KUPUJETE BYT? NA ČO SI DAŤ POZOR PRED PODPISOM ZMLUVY

Kúpa bytu predstavuje pre väčšinu ľudí jednu z najväčších životných investícií. Pri výbere sa prirodzene sústreďujeme na lokalitu, dispozíciu, cenu a stav bytu. Ani dôkladná obhliadka však nemusí odhaliť všetky technické a právne riziká. Tie sa niekedy začnú preverovať až po podpise rezervačnej zmluvy a zaplatení prvých peňazí, keď už môže byť zistenie problému spojené s nepríjemnými finančnými následkami.

### Preverte vlastníka aj list vlastníctva

Ako prvé je potrebné overiť si, či osoba, ktorá byt ponúka, je skutočne oprávnená predat ho. Z listu vlastníctva možno zistiť nielen vlastníka bytu, ale aj to, či je byt v spoluvlastníctve viacerých osôb a či na ňom nie sú zapísané záložné práva, vecné bremená či iné ťarchy, poznámky alebo plomby.

Osobitnú pozornosť treba venovať záložnému právu banky, ktoré je pri bytoch financovaných hypotékou bežné. Jeho existencia ešte neznamená, že byt nemožno bezpečne kúpiť. Zmluvy však musia presne upraviť splatenie úveru predávajúceho, zánik záložného práva a jeho následný výmaz z katastra nehnuteľností.

Záložné právo je totiž spojené s bytom a spravidla pôsobí aj voči jeho novému vlastníkovi. Ak by kupujúci nadobudol byt bez riadneho vysporiadania, záložný veriteľ by sa pri nesplácaní zabezpečenej pohľadávky mohol domáhať uspokojenia zo založeného bytu, v krajnom prípade aj jeho predajom.

### Nezaujímate sa iba o byt, ale aj o bytový dom

Kupujúci spolu s bytom nadobúda aj spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a zariadeniach domu. Pred kúpou je preto vhodné zistiť výšku mesačných platieb, stav fondu prevádzky, údržby a opráv, existenciu úverov domu a plánované rekonštrukcie. Na prvý pohľad výhodná kúpa sa môže predražiť, ak dom čaká oprava strechy, výmena výtťahov alebo rekonštrukcia rozvodov, ktorá si vyžiada zvýšenie platieb vlastníkov.

Prílohou zmluvy o prevode vlastníctva bytu je potvrdenie správcu alebo predsedu spoločenstva, že predávajúci nemá nedoplatky na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu ani na tvorbe fondu prevádzky, údržby a opráv. Kupujúci by

si však mal preveriť aj posledné vyúčtovanie a aktuálny mesačný predpis.

### Pozor na rezervačnú zmluvu

Rezervačná zmluva spravidla nie je iba nezáväzným „podrzaním“ bytu. Budúci kupujúci jej podpisom často preberá konkrétne povinnosti a platí rezervačný poplatok vo výške niekoľko tisíc eur.

Pred podpisom si preto treba preveriť, za akých podmienok sa poplatok započíta na kúpnu cenu, kedy sa vráti a kedy môže prepadnúť. Zmluva by mala riešiť aj situáciu, keď kupujúci nezíska hypotéku, zistí sa právna alebo iná vada bytu alebo od predaja odstúpi predávajúci.



REMEDIUM LEGAL  
ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA

info@remediumlegal.sk

### Preverte technický stav a vady bytu

Predávajúci je povinný upozorniť kupujúceho na vady, o ktorých vie. Kupujúci by sa preto mal informovať napríklad na zatekanie, vlhkosť, poruchy rozvodov, problémy s vykurovaním či rozsiahle stavebné úpravy.

Pri staršom alebo výrazne prerobenom byte môže byť vhodné prizvať na obhliadku odborníka. Vyhlásenia predávajúceho o stave bytu je vhodné zachytiť v kúpnej zmluve a stav pri prevzatí zdokumentovať. Ak sa po kúpe prejaví vada, na ktorú predávajúci neupozornil, kupujúci môže mať podľa jej povahy právo na zľavu z kúpnej ceny, v najzávažnejších prípadoch

aj právo od zmluvy odstúpiť. Vadu je však potrebné predávajúcemu vytknúť bez zbytočného odkladu po jej zistení.

### Kúpnu cenu platte bezpečne

Podpisom kúpnej zmluvy sa kupujúci ešte nestáva vlastníkom. Vlastnícke právo nadobudne až povolením vkladu do katastra. Spôsob úhrady kúpnej ceny by preto mal chrániť obe strany. Predávajúci by mal mať istotu, že peniaze sú pripravené a po splnení dohodnutých podmienok mu budú vyplatené. Naopak, kupujúci by mal mať istotu, že peniaze nebudú predávajúcemu uvoľnené skôr, než sa stane vlastníkom bytu.

V praxi sa na tento účel využíva najmä advokátska alebo notárska úschova. Kupujúci zloží peniaze u tretej osoby ešte pred nadobudnutím vlastníckeho práva, pričom podmienky ich vyplatenia predávajúcemu sa nastavujú v zmluve o úschove, najčastejšie tak, že predávajúcemu budú vyplatené až po povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech kupujúceho a preukázaní dohodnutého právneho stavu bytu. Ak sa podmienky nespĺnia, s peniazmi sa naloží spôsobom dohodnutým v zmluve, spravidla sa vrátia kupujúcemu. V praxi sa ako alternatíva využíva aj banková vinkulácia.

Zaplatenie celej kúpnej ceny predávajúcemu už pri podpise zmluvy alebo ešte pred podaním návrhu na vklad do katastra je pre kupujúceho rizikové. Ak by sa prevod neuskutočnil, mohol by byť nútený domáhať sa vrátenia peňazí súdnou cestou. Takýto postup je spojený s nákladmi a môže trvať dlhší čas, počas ktorého kupujúci peniaze nemôže použiť napríklad na kúpu iného bytu.

Kúpa bytu sa nekončí iba dohodou o cene. Bezpečný prevod si vyžaduje preverenie právneho a technického stavu bytu, kontrolu zmlúv a správne nastavenie všetkých aspektov transakcie. Platí preto jednoduché pravidlo: najskôr všetko preveriť a dôkladne dohodnúť, až potom podpisovať. Problém odhalený pred uzavretím obchodu možno často vyriešiť, zohľadniť v cene alebo sa rozhodnúť byt nekúpiť. Po zaplatení kúpnej ceny býva náprava spravidla podstatne zložitejšia, drahšia a časovo náročnejšia.

JUDr. Marek Baraník | advokát, konateľ  
Advokátska kancelária Remedium Legal, s.r.o.

# ZBERATEĽ ZVUKOV RÁD FOTÍ HUBY A LIŠAJNÍKY

„Určite nie je zdravé zavrieť sa do bublín a neustále sa vymedzovať za každú cenu. Treba hľadať presahy, aktivity, ktoré nás spájajú,“ hovorí hudobník Jonáš Gruska.



„Terénne nahrávanie často privádza ľudí k akejsi akustickej ekológii,“ myslí si zberateľ zvukov Jonáš Gruska. | Foto: Andrej Chudý

Hoci od malička žije v Starom Meste, **Jonáš Gruska** je s Petržalkou silno spätý. V roku 2018 tu na Mlynarovičovej 5 založil kultúrny priestor LOM space, vydavateľstvo LOM a o pár rokov neskôr dokonca zmapoval v rovnomennej knihe Petržalské lišajníky - aj za ňu si v roku 2024 vyslúžil nomináciu na Osobnosť Petržalky. Organizuje stretnutia milovníkov húb mykoLOM a vďaka svojej netypickej vášni - „zbieraníu“ zvukov - vytvoril viacero špeciálnych nahrávacích zariadení, ktoré boli natoľko jedinečné, že ich dnes vyrába i komerčne, a to aj pre svetových technologických gigantov.

**Ty máš veľmi špecifickú záľubu - zbieranie zvukov. Čo to, prosím ťa, obnáša?**

Nie je to nič nové, veď už klasickí skladatelia hľadali inšpiráciu v prírodnom svete, napríklad vo vtáčom speve. Ale veľa ďalších zvukov okolo nás má hudobné kvality, keď sa do nich človek započúva. A keď sa do toho dostanete, dokážete si to viac a viac užiť - platí to pri každom hudobnom žánri. Keď doňho preniknete, začnete si všímať rôzne detaily, začnete mu rozumieť. Niečo podobné sa stalo mne s naším okolitým svetom: začal som jeho zvuky počúvať nejako inak a vychutnávať si ich ako hudbu.

Ruka v ruke s tým vznikla aj potreba nejakú ich zachytiť. Niekedy ich zachytávam ako dokumentarista - ako keď fotograf zveční nejakú situáciu, ibaže ja ju zachytím v zvukovej rovine. Často je pre mňa nahrávka evokatívnejšia ako fotografia. Tak napríklad, keď si človek vypočuje hlas svojho starého otca, možno ho to vráti do spoločných momentov úplne iným spôsobom, ako keď sa len pozrie na fotografiu. Je to taký iný spôsob spomínania.

**Veď sa aj hovorí, že sluchové centrum je akoby inak napojené na pamäť ako zrakové...**

Áno, z evolučného hľadiska máme uši omnoho viac „otvorené“, aby sme boli stále v strehu proti predátorom. Keď sme ešte ako pravekí ľudia spali v jaskyni,

v úplnej tme, potrebovali sme vedieť, či sa blíži medveď. Preto sme sa vyvinuli tak, že uši nedokážeme „zavrieť“ a aj preto sú nejako priamejšie spojené s mozgom. A možno preto má hudba a zvuky v ľudoch takú silnú emočnú odozvu.

**Tebe znejú tie „zvuky sveta“ ako hudba?**

Ási je to podobný pocit, ako keď počúvam hudbu. Samozrejme, nie je to tak, že by som mal extrémne emócie, ako keď počujem nejaké akordy alebo ľudský hlas... Je to trochu iný spôsob zážitku. Dalo by sa to možno prirovnať k abstraktnému umeniu. Konštelácie zvukov, ako sa udejú, mi prídu nejakým spôsobom esteticky zaujímavé, tak ako sa stali.

Nedávno sme mali stretnutie ľudí, ktorí sa venujú terénnemu nahrávaniu a jeden z nich, Daniel Kordík, prezentoval svoju nahrávku. Nahrával kvapkanie vody z dažďového odkvapu, čiže taký plechový, rytmický zvuk a v pozadí ste zrazu začuli - keďže to bolo na dedine - ako začali štekať psy a zvonit' zvony. Všetky tieto tri zvuky vytvárali až hudobnú situáciu. To klopanie bolo rytmické skoro ako bubeník, psy zavýjali ako nejakí speváci a zvony tam robili takú harmóniu. Bolo to ako skladba, ktorú nikto neskomponoval, vznikla súhrou okolností, ale dá sa počúvať hudobným spôsobom.

**Bavil si sa s nevidiacimi ľuďmi - o ktorých vieme, že majú extrémne vycibrený sluch -, akým spôsobom toto vnímajú?**

Zhodou okolností na tom stretnutí bola aj nevidiaca nahrávačka z Poľska Izabela Dłużyk - v našom vydavateľstve sme jej vydali niekoľko albumov - a na nej vidno, že má extrémnu citlivosť voči zvuku. Jej nahrávky sú veľmi čisté, veľmi precízne. Vo svete, ktorý nahráva - hlavne prírodu - dokáže vždy vypichnúť tie najdôležitejšie veci. Používa špeciálny parabolický mikrofón, takmer ako špionážny, a tým dokáže vyberať z prostredia jednotlivé zvuky... Je to naozaj fascinujúce, posunula to na úplne inú úroveň.

**Ty si si na toto terénne nahrávanie zhotovil špeciálne mikrofóny. A keď si s nimi prvý raz vyšiel von, počul si veci netušené.**

Je to tak. Samozrejme, mikrofónov existujú na trhu stovky, ale ja som si nemohol dovoliť tie, ktoré som chcel alebo potreboval, tak som si ich skúsil vyrobiť. Postupne z toho vznikla firma na výrobu mikrofónov, lebo ich odo mňa chcelo viac a viac ľudí. A ten moment, kedy som akoby najviac scitlivil k počúvaniu zvukov vonku, to bolo presne vtedy, keď som si pripieval tie mikrofóny (asi tam, kde sú uši – vtedy je nahrávka extrémne realistická) a išiel som von nahrávať.

Bol som teda na prechádzke s mikrofónmi na hlave a rozmýšľal som, čo bude na tej nahrávke, čo všetko sa tam zaznamená, na čo všetko sa môžem tešiť. A vtedy som si uvedomil, že keď sa človek prechádza, veľmi veľa zvukov odfiltruje, síce ich počuje, ale nevníma, ignoruje ich. Ale keď si dám na hlavu mikrofóny, zrazu počúvam všetko, lebo tie mikrofóny všetko zaznamenajú, nefiltrujú nič. Každý jeden zvuk, čo sa okolo mňa udeje, na tej nahrávke bude.

**Nie je to až šialené? Keď si predstavím niečo také, mám pocit, že mi z toho všetkého, čo počujem, roztrhne hlavu... že to mozog ani nedokáže spracovať.**

Nie je vhodné, aby človek bol neustále v tomto stave, ale keď si uvedomí, že taký stav existuje, dokáže sa medzi tým prepínať. Samozrejme, scitlivie sa aj celkovo, čo môže mať svoje nevýhody, ale myslím si, že mne sa s tým darí pracovať. Je zaujímavé, že veľa ľudí, čo začne takto nahrávať, si zrazu uvedomí, aký je náš svet hlučný, koľko akustického znečistenia neustále zažívame – či už je to automobilová doprava, lietadlá... to sú veci, ktoré sú neustále prítomné všade, kam sa pohneme. Aj niekoľko kilometrov od mesta počuť jeho hluk. Aj preto terénne nahrávanie často privádza ľudí k akejsi akustickej ekológii, zisteniu, že máme nielen znečistenie vzduchu, ale aj znečistenie zvuku.

**Čo sa s tým dá robiť?**

Tak napríklad je dosť rozdiel, keď sa začnú používať elektrické autá. Keď navštevujem mestá, kde je dominancia elektromobilov, jasne vnímam, že sú podstatne tichšie. Potom sú tu rôzne nízko-hlukové asfalty, ktoré robia menší hluk pri kontakte s pneumatikami – čo sa už implementuje aj v Bratislave. Ale napríklad s lietadlami je to ťažké...

Existuje americký nahrávač, Gordon Hampton, ktorý je aktívista v tomto smere, a on vyvinul projekt, ktorý sa volá One Square inch of Silence. Je to taká vízia, že začneme tým, že v národnom

**Aký najzaujímavejší zvuk sa ti podarilo zachytiť?**

Skôr nepodarilo. Ale počul som ho a chcel by som ho zachytiť, ak sa ešte niekedy udeje – a to bol protest železničiarov tu v Petržalke. Dohodli sa, že o nejakej hodine začnú všetci trubiť lokomotívami. Znelo to veľmi pekne, úplne harmonicky. Ozývalo sa to celou Petržalkou a naozaj veľmi ľutujem, že som si to nenahrál, lebo som nejako prehliadol, že sa to udeje. Na niekoľko minút sme tu mali úplný koncert rušňov! To bol fakt úžasný zvuk.

V 20. rokoch ruský skladateľ Arseny Avraamov vytvoril obrov-

kde lišajníky predstavujem ako estetický prvok. Fotil som betónové múriky v Petržalke a čo na nich rastie.

**Ako to vzniklo? Pre bežného človeka sú lišajníky skôr tie nepekné veci, ktoré treba očistiť.**

Prvé fotky múrikov som spravil skoro až z nudy, lebo ja som primárne fotil huby. Ale keď som si to potom pozeral na obrazovke, zistil som, že to vyzerá veľmi pekne. Človek tam nájde veľa farebných, veľmi rozmanitých štruktúr, celé svety... Na tých múrikoch je veľmi veľa druhov lišajníkov, aj keď sa to nezdá. A keď sa tie fotky zväčšia, je to aj dosť pekné – takže mi prišlo zaujímavé zdokumentovať to.

**Komunikoval si aj s odborníkmi?**

Áno, oslovil som ich, lebo som hľadal odbornú záštitu, nech tú knihu pozrie niekto, kto tomu rozumie, či si nevymýšľam, keďže som sa pokúšal tie lišajníky aj identifikovať. O lišajníkoch totiž toho v slovenčine nebolo veľa napísaného, ak nerátame učivo z prírodovedy. Máme kvalitné lichenologičky, ale venujú sa najmä vede, osвете až tak nie.

**Čo ťa na lišajníkoch zaujalo – okrem toho, že sú pekné.**

Asi to, že je to taká prehliadaná vec v našom okolí. Možno to zase súvisí s tým scitlivovaním – keď si začneme všimnúť takéto drobnosti, možno sa môžeme scitlivieť voči okolitému svetu a začať sa oň viac zaujímať. A potom ma zaujalo aj to, že Petržalku berieme ako šedivú, betónové sídlisko, ale keď sa prizrieme k tej šedi, k tomu betónu bližšie, zistíme, že je extrémne farebný. Že tam je modrá, žltá, červená, že úplne žiari farbami. A nie od graffity, ale že tam niečo rastie a možno odvtedy, odkedy bol ten múrik postavený, teda aj tých 50 rokov – keďže lišajníky rastú veľmi pomaly. Čiže sú to aj takí pamätníci tejto štvrte. Z metaforického hľadiska, ale aj z toho hľadiska, že do seba nasávajú rôzne prvky z prostredia, takže si pamätajú, kedy to naše prostredie bolo znečistené a čím.



V roku 2021 vydal Jonáš Gruska knihu Petržalské lišajníky, v ktorej zmapoval tieto prehliadané organizmy v mestskej časti. | Foto: Archív JG

parku, myslím, že niekde vo Washingtone, zdefinujeme takýto štvorcový palec, úplne maličké územie, kde ale bude garantované, že nebude žiadne hlukové znečistenie od ľudí. To sa môže zdať ako niečo jednoducho splniteľné, ale keď sa do toho zapoja lietadlá, znamená to aj odklonenie leteckých trás z toho územia, čo už nie je jednoduché.

**Čo Petržalka z hľadiska zaujímavých zvukov? Ako je na tom? Je asi dosť hlučná.**

Tak je to súčasť hlavného mesta, je tu veľká doprava... ale čo sa tu mne páči, je Chorvátske rameno, kde v lete počuť žaby. Príde mi veľmi milé, že v meste nám okrem vtákov po večeroch koncertujú aj obojživelníky, tuším sú to skokany rapotavé. Tak to je tu môj obľúbený zvuk.

skú symfóniu továrenských sirén a klaksónov. Po celom meste sa naraz rozozneli v harmónii – toto mi to trochu pripomenulo.

Ja si ešte zvyknem nahrávať skúšky sirén. To je tiež fascinujúci fenomén. Také tie poriadne hlučné sa už robia len dvakrát do roka – myslím, že v júni a v decembri. Myslím, že to zredukovali aj kvôli vojne na Ukrajine, z ohľaduplnosti k utečencom, aby ich nestresovali a nestrášili, lebo predsa len došli z prostredia, kde im tie sirény hŕkali z reálnych prín.

**Teba však nezaujímajú len zvuky sveta, ale aj trošku prehliadané organizmy – lišajníky. Slovenská lichenologička Anna Bérešová povedala, že vďaka tebe majú dokonca svoj book, ako modelky.**

(Smiech.) To asi myslela knihu Petržalské lišajníky. Je to kniha,

**Objavil si aj nejaké petržalské endemity?**

Nie som zase taký odborník, aby som to vedel posúdiť. Ono na to, aby niektoré lišajníky boli určené, obzvlášť tie zaujímavejšie, nestačí ich odfoťiť. Treba ich dostať z podkladu, a skúmať ich pod mikroskopom. A niekedy ani to nestačí, musia sa geneticky analyzovať...skrátka, je to dosť veda. Čiže to by chcelo úzku spoluprácu s lichenológmi, aby sme vedeli vyhodnotiť, či je tu niečo špeciálne. Ale pravdepodobne betón je tu taký ako všade, takže asi tu nebude nič unikátne.

**Spomenul si, že si sa k lišajníkom dostal cez huby. Viem, že si fanúšik a že sa aj tu v LOME konajú veľké stretnutia milovníkov húb, MykoLOM. Čo sa na takom mykoLOMe deje?**

Ideme do lesa, nazbierame nejaké huby – s tým, že zbierame nielen tie jedlé, ale všetky a ide nám o to, mať čo najväčšiu diverzitu. Mat' výber, ktorý môžeme potom ukazovať na výstave, kde už tie

huby aj identifikujeme – takže má to aj edukačný rozmer. Ľudia vidia hubu, vidia k nej nejaký názov, tak ju možno začnú inak vnímať. Potom sú tam rôzne prednášky, premietania, workshopy...

**Jonáš Gruska** vyštudoval Inštitút sonológie v Haagu a Hudobnú akadémiu v Krakove. Vytvoril viacero špeciálnych zariadení na snímanie i počúvanie zvuku, vrátane Elektrosluchu – elektromagnetického posluchového zariadenia. Jeho mikrofóny používa veľa veľkých herných štúdií, ale aj spoločnosti Apple a Microsoft alebo filmové štúdiá (využili ich napríklad zvukári vo filmoch Duna či Star Wars). V roku 2009 založil label LOM zameraný na experimentálnu hudbu východnej a strednej Európy. V roku 2018 založil multikultúrny priestor LOM space v priestoroch bývalého mäsiarstva na Mlynarovičovej 5.

**Čiže je to vlastne prístupné pre kohokoľvek, kto sa o tom dozvie?**

Áno.. je to zadarmo a je to pre všetkých, koho huby aspoň trochu zaujímajú. Stretáva sa tam naozaj rôznorodá kombinácia ľudí – tí, ktorí chodia len tak na huby, potom sú tam rôzni umelci,

mykologičky, ľudia, ktorí z húb vyrábajú liečivá, ľudia, ktorí hudby pestujú huby... Prepájajú sa tu rôzne skupiny.

**Mám ešte jednu otázku: Ty pochádzaš z veľmi významnej rodiny. Tvoj starý otec Jozef bol uznávaný teoretický informatik, jeden z priekopníkov tohto odboru v Československu a jeho brat Viliam zasa známy etnograf, scénograf,**

**režisér... Akú stopu v tebe zanechali?**

Určite to boli pre mňa inšpiratívne osobnosti. Obzvlášť Vilo bol vynikajúci organizátor a darilo sa mu spájať ľudí z rôznych odvetví, dávať ich dokopy. To sa mi veľmi páčilo a to je niečo, čo sa v LOME snažím robiť. Obzvlášť v tejto dobe mám pocit, že je dôležité hľadať spôsoby ako sa spájať. Aspoň vo veciach, čo nás zaujímajú. Napríklad aj na mykoLOMe... Keby sme sa tam začali baviť o politike, určite sa všetci nezhodneme. Ale zhodneme sa na tom, že huby sú zaujímavé a treba sa im venovať. Tak som spravil podujatie, kde sa môžeme venovať tomuto a nachvíľu neriešime politiku. A možno si potom k sebe nájdeme cestu aj v iných veciach. Otvára to dialóg – nie je určite zdravé zavrieť sa do bubliny a neustále sa vymedzovať za každú cenu. Treba hľadať prešahy, aktivity, ktoré nás spájajú.

**Martina Štefániková**

INZERCIA

**LETNÉ DOSTIHY**

[www.zavodisko.sk](http://www.zavodisko.sk)

**DOSTIHOVÁ DRÁHA - PETRŽALKA**

**9.8.**

**5.9.**

# LEGÁLNE GRAFFITI SA STALO SÚČASŤOU VÝUČBY

Žiaci s umeleckým cítením na Základnej škole Felix v Petržalke mali možnosť vyskúšať si na reálnej stene ako prebieha sprejovanie v praxi.



Žiaci súkromnej ZŠ Felix Tematínska si v rámci hodín výtvarnej výchovy vyskúšali, ako sa robí graffiti. A veľa sa o ňom naučili.  
Foto: ZŠ Felix

Predtým sa zúčastnili niekoľkodenného workshopu, kde sa teoreticky ponorili do sveta street art a spoločne rozhodli, čo sa bude maľovať. Otvorila sa aj téma legálneho a nelegálneho sprejovania. A čo je výsledkom? Ak by bolo viac priestoru na legálne maľby, možno by tie nelegálne vymizli.

## Zaujímavý workshop

V stredu 10. júna sa konal street art workshop. Spolu s mladým

umelcom **Dávidom Šebáňom** (20) žiaci nasprejovali dve tematické maľby na múry bývalého futbalového betónového ihriska na Starhradskej ulici. Na jednej strane je zobrazená mestská časť s veľkým nápisom Starhradská – súčasťou kresby je aj futbalová bránka s hráčmi. Druhá strana, bližšie k prírode, zobrazuje život v lese od slnka až po tmu s mesiacom.

Pred samotným finále v podobe sprejovania, deti absolvovali work-

shop. „Z workshopu sme boli nadšení, páčilo sa nám, že sme spolupracovali ako jeden tím, dohodli sme sa na návrhoch, rozdelili sme si úlohy,“ zhodnotili účastníci. Pred maľbou bolo potrebné stenu vyčistiť, natrieť nabielo a nakresliť pomocné značky, ktoré ich neskôr viedli pri vytváraní diela.

Dávid, ktorý bol zároveň aj garantom maľby, vyštudoval odbor digitálny dizajn. Pre neho je graffiti hobby, ale verí, že sa tým človek

môže aj živiť – no patria k tomu roky praxe. Ak sa chce niekto tomuto umeniu venovať, môže napríklad študovať maľbu, tlačovú grafiku či iné podobné odbory. Posolstvo Dávida je jednoznačné. „Bolo by super, ak by bolo v Petržalke viac legálnych stien na maľovanie.“

## Legálne a nelegálne

Názov vznikol z gréckeho slova „graféma“, čo znamená písmeno. Či je graffiti legálne alebo nie, rozhoduje miesto sprejovania. Legálne graffiti majú vyhradené plochy – od súkromníkov, mestskej časti alebo mesta. Nelegálne graffiti sa maľujú bez povolenia, väčšinou na steny budov, smetné koše, na dopravné prostriedky.

„Najideálnejšie graffiti sú, samozrejme, tie legálne,“ povedal Dávid a vysvetlil aj to, prečo je nelegálne graffiti pre sprejovateľov také atraktívne. Dôvod nás neprekvapil: je to spôsobené hlavne adrenalínom, ktorý sa pri sprejovaní mostov či budov vyplavuje. Na druhej strane, aj cieľom nelegálnych graffiti je často skrášlenie okolia.

## Aký je váš názor?

Zaujímalo nás, aký názor majú na graffiti majú obyvatelia Petržalky. Seniori majú ho vo všeobecnosti hodnotia negatívne. Mladí ľudia vravia, že ak ide o legálne grafity, nemajú s tým problém. Mamička na materskej dovolenke nám povedala, že graffiti po stenách je obyčajný vandalizmus, ale predstava legálnych, okrášľujúcich graffiti sa jej zapáčila.

**Text napísali v rámci školského projektu žiaci ZŠ Felix Tematínska a pedagogická asistentka Petra Gálíková**

## Kam až siaha história

Grafity sa začali rozvíjať v 70. až 80. rokoch minulého storočia v Spojených štátoch amerických, konkrétne v New Yorku. Dávid nám tiež povedal, že na Slovensko sa graffiti dostali v 90. rokoch a rozvinuli na prelome tisícročí, keď sme tu evidovali prvé zoskupenia, napríklad P.S.A., Racsal, Smutanti a podobne.

V Petržalke na Janíkovom dvore bola donedávna najväčšia legálna stena na graffiti v Bratislave, žiaľ, pre výstavbu električky bola zrušená.

# KNIŽNICA NA FEDINOVEJ IDE DO FINÁLE

Nová centrála Knižnice Petržalka oficiálne začne fungovať v septembri, niektoré služby chcú knihovnici poskytovať už od augusta.



S prestavbou dlho nevyužívanej budovy v susedstve MŠ Fedinova začala mestská časť v polovici januára 2026, hrubé práce boli ukončené v marci. V týchto dňoch finišuje sťahovanie, na Fedinovu budú smerovať tisícky kníh z pobočky knižnice na Prokofievovej. Police sa pomaly zaplňajú, voňavý, novučičký priestor ožíva.

Už dnes vieme, že „Fedinka“ bude výrazne viac než len klasická knižnica. Na dvoch podlažiach ponúkne návštevníkom vzdelávaciu miestnosť na semináre a prednášky, spoločenskú sálu s pódium, priestor na tvorivé workshopy, komunitné a literárne podujatia, detskú hernú a čítareň Stromovníček, ale aj klubovú miestnosť pre knižné kluby, biblioterapiu, storytelling či stretnutia so seniormi a začínajúcimi autormi. Okrem pobočky, ktorá roky sídlila v priestoroch ZŠ Prokofievova, sa sem presťahuje aj administratíva a útvar nadobúdania a katalogizácie knižničných dokumentov.

Súčasťou knižnice bude aj útulná kaviareň s príjemným vonkajším priestorom.

Oficiálne otvorenie „Fedinky“ je naplánované na začiatok školského roka, no niektoré služby budú k dispozícii už skôr. „Knižnicu chceme verejnosti sprístupňovať krok za krokom. Ak všetko pôjde podľa plánu, v priebehu augusta by sme radi spustili najmä základné výpožičné služby – teda požičiavanie a vracanie kníh a periodík, vybavovanie rezervácií. V prvej fáze môžu byť tieto služby poskytované v obmedzenom režime podľa aktuálnej pripravenosti knižničného fondu, technického zázemia a prevádzky. Ďalšie služby, ako verejný internet či komunitné a vzdelávacie aktivity, budeme pridávať postupne. Slávnostné otvorenie nových priestorov plánujeme v septembri. Veríme, že Fedinova sa stane živým miestom pre knihy, vzdelávanie, stretnutia aj komunitu,“ uzatvára riaditeľka knižnice **Libuša Jaďud'ová**.

**Martina Štefániková**

Nová centrála Knižnice Petržalka na Fedinovej bude slávnostne otvorená v septembri.  
Foto: Jana Ryzá





03/07 – 04/09/2026

# KULTÚRNE LETO V PETRŽALKE

03.07. | OTVORENIE KULTÚRNEHO LETA

04.07. | BRATISLAVSKÝ DOBOVÝ PIKNIK

18.07. | ŽŮR NA BETÓN

01.08. | HIP HOP KONEČNÁ

08.08. | HUDOBNÉ PUTOVANIE

09.08. | LETNÝ SWAP

15.08. | ŽŮR NA DRAŽDIAKU

**POČAS CELÉHO LETA:**

DRAŽDIAK ŽIJE, DETSKÝ PROGRAM,

LETNÉ KINO, TANCOVAČKY,

CVIČENIA PRE SENIOROV A SENIORKY,

CVIČENIA S TRÉNEROM, JÓGA, ZUMBA

viac info



VSTUP VOLNÝ  
[WWW.KULTURAVPETRZALKE.SK](http://WWW.KULTURAVPETRZALKE.SK)



# KEĎ ROZHODUJE POSLEDNÁ GUL'A

V petržalskom Rančíku zasväčuje Jana Lazarová záujemcov o pétanque do tajov slávnej francúzskej hry.

Kovová guľa dopadne na štrk, krátko poskočí a zastaví sa len niekoľko centimetrov od malej drevenej guľôčky (mimochoodom, volá sa cochonnet, čo je po francúzsky „prasiatko“). Na prvý pohľad sa zdá, že je rozhodnuté. O chvíľu však ďalší hráč jediným presným hodom súperovu guľu odstreli preč. Náhodný divák možno ani netuší, čo sa práve stalo, no skúsení hráči vedia, že práve sledovali ukážku dokonalej taktiky. Pétanque totiž zďaleka nie je len nudnou hrou francúzskych dôchodcov.

Na Slovensku patrí pétanque stále medzi menej známe športy. Väčšina ľudí ho pozná skôr z francúzskych filmov alebo možno z mestských parkov, kde sa pri kovových guľach stretávajú priatelia. Táto zdanlivo pohodová disciplína je však v skutočnosti organizovaný šport so všetkým, čo k tomu patrí – s európskymi a svetovými šampionátmi, trénermi a reprezentantmi.

Pri jeho rozvoji na Slovensku stála **Jana Lazarová** – niekdajšia prezidentka Slovenskej federácie pétanque, reprezentačná trénerka a zakladateľka Pétanque Akadémie Univerzum, ktorá má svoje zázemie aj v reštaurácii Rančík v Petržalke. Už takmer tri desaťročia sa Jana venuje rozvíjaniu tohto športu, ktorý vznikol vo Francúzsku pred vyše sto rokmi.

## Láska na prvý hod

Jej vášeň pre pétanque sa, paradoxne, nezrodila na športovisku. „Keď som v roku 1998 prišla do Francúzska na pobyt do kláštora nášho ženového majstra Sandó Kaisena, hrali tam pétanque. Vyskúšala som si ho a okamžite som sa doňho zamilovala,“ hovorí. K tomuto športu ju teda priviedol práve ženový majster Kaisen, jeho veľký priaznivec. A on podnietil svojich slovenských žiakov, aby v roku 1994 založili Slovenskú federáciu pétanque.

Spočiatku fungovala len veľmi skromne. „V podstate sme sa zisli a hrali len vtedy, keď prišiel majster Kaisen na Slovensko, alebo keď sme za ním vycestovali do Francúzska,“ hovorí Lazarová – a tak sa to v roku 2000 rozhodla zmeniť. Prevzala prezidentskú funkciu a začala okolo seba zhromažďovať nadšencov. Spočiatku ich bolo len zopár. „Snažila som sa nájsť nejakých hráčov. Väčšinou to boli moji kamaráti. Stretávali sme sa a brávali.“ Zlom prišiel o rok neskôr.

Na turnaji organizovanom Francúzsko-slovenskou obchodnou komorou, kam Jana prišla



„Pétanque je fascinujúci tím, že sa zdá strašne jednoduchý, ale je v ňom neuveriteľne veľa taktiky a stratégie,“ hovorí trénerka Jana Lazarová. | Ilustračné foto: Envato

hľadať nových záujemcov o pétanque, sa stretli ľudia, ktorí sa neskôr stali základom novej slovenskej pétanque komunity. Patril k nim aj **Tomáš Šedivý**, známy skôr ako Lasky, spevák z Pary, no predovšetkým jeho otec **Ľuboš Šedivý**, ktorý v roku 2003 prevzal funkciu prezidenta federácie. „Hneď sa pre to nadchol. Vytvorili sme nové stanovy, nové prezídium, požiadali sme o členstvo v medzinárodnej federácii FIPJP a v Európskej konfederácii pétanque.“

## Dostaň prasiatko!

Ak by sme to chceli veľmi zjednodušiť, pétanque spočíva v hádzaní kovových guľ čo najbližšie k malej drevenej guľôčke, cochonnet, čiže „prasiatko“. Hádza sa z kruhu (kedysi sa kreslil, dnes si hráči na zem kladú kruh z plastu). Do vzdialenosti 6 až 10 metrov sa najprv hodí „prasiatko“ a následne sa hráči jednotlivých družstiev (najčastejšie trojčlenných) snažia hodiť kovové guľe čo najbližšie k nemu. Vyhráva družstvo, ktorého guľe sú po skončení hry bližšie. Každý tím hrá so šiestimi guľami. Keď ich odhádze a udelia sa body, začína sa nová hra. Zápas sa hrá do trinástich bodov.

„Turnaje sa v našom regióne hrajú na časový limit.

Ten umožní začať aj skončiť všetky zápasy naraaz. Hrá sa 40-50-60 minút – podľa tobo, aký typ súťaže sa hrá,“ vysvetľuje Lazarová.

„Pétanque je fascinujúci tím, že sa zdá strašne jednoduchý, ale je v ňom neuveriteľne veľa taktiky a stratégie,“ hovorí. Každý hráč má svoju funkciu – niektorí sú špecialisti na umiestňovanie guľ, iní zasa excelujú v odstreľovaní tých súperových.

Každý hod mení situáciu. „Stav hry sa ráta až od chvíle, keď sa zastaví posledná guľa. Dovedy neviete, kto vyhrá,“ hovorí Lazarová a dodáva: „Mnohí prirovnávajú pétanque ku curlingu. V oboch športoch totiž nerozhoduje iba technika, ale aj schopnosť premýšľať niekoľko krokov dopredu.“

## Tráva je pre kone

Možno si poviete – čo sa už len dá pri pétanque natrénovať? No – je toho dost. „Tréning vždy začíname rozvničkou – od prstov na rukách, cez zápästia, lakty, ramená, chrbticu až po chodidlá. Pétanque vyzerá jednoducho, ale zapája množstvo svalov, o ktorých ste ani nevedeli.“

Dôležitý je správny postoj, držanie guľe, koordinácia pohybov aj práca zápästia. „Každý máme inú stavbu tela. Snažím sa preto prispôbiť techniku konkrétnemu človeku, aby sa pri hádzaní cítil

prirôdzene a bol čo najefektívnejší,“ hovorí Lazarová, ktorá práve individuálny prístup považuje za jednu z najdôležitejších úloh trénera. Zvyšok je už len vytrvalé opakovanie. Ak chcete byť dobrý, musíte mať jednoducho „nahádzané“.

Pétanque môžete hrať takmer všade, aj na tráve, no „Francúzi hovoria, že tráva je pre kone,“ smeje sa Lazarová. Najlepším podkladom je štrkopiesok alebo makadam. V Bratislave patrí k obľúbeným miestam na hranie Sad Janka Kráľa, kde nájdete aj Národný guľodrom. Ihrisko na pétanque otvorila mestská časť aj pri Dennom centre seniorov na Vyšehradskej.

## Nohami na zemi

Pétanque vznikol v roku 1901 v juhofrancúzskom mestečku La Ciotat z provensálskej hry (doslova Jeu Provençal), pri ktorej sa hádzalo s rozbehom. Legenda hovorí, že jeden z hráčov dostal reumu a behanie mu robilo problémy. Keď fňukal, že si už nezahrá, jeho priateľ – zhodou okolností beznohý – ho nahovoril, aby jednoducho zmenili pravidlá – a hádzali bez rozbehu, s nohami spolu pevne na zemi. Práve tento postoj dal novému športu aj meno – z francúzskeho spojenia pieds tanqués – nohy pevne zapreté – sa stal pétanque.

Veľkým snom zostáva dostať pétanque medzi olympijské športy. „Pracuje sa na tom už dlhé roky. Verili sme, že sa to podarí pri olympiáde v Paríži 2024. Žiaľ, nestalo sa. Veríme, že raz sa to podarí,“ hovorí Lazarová, no jedným dychom doplní, že najväčším problémom je zrejme atraktivnosť. Pre diváka, ktorý šport nepozná, totiž ide len o hádzanie rovnakých strieborných guľ k jednej drevenej.

## Slovenská rarita

Keďže pétanque sa hrá najčastejšie vonku, jedným z jeho najväčších prekážok je počasie. Turnajová sezóna na Slovensku sa končí na jeseň, ďalšie mesiace hráči prakticky nehrajú, ani netrénujú – čo je nevýhodou oproti hráčom z regiónov s priaznivejším podnebí, ako napríklad južné Francúzsko.

Našťastie, tento hendikep výrazne zlepšilo otvorenie krytej haly v obci Horný Bar. Vznikla úpravou bývalej konskej haly a ide vraj o unikát nielen na Slovensku. „Je to absolútna rarita. V celej strednej a východnej Európe podobne veľká hala, s 10-11 ibriskami, ktorá sa dá využívať celoročne, prakticky neexistuje,“ hovorí hrdo Lazarová, ktorá za projektom stojí. Hneď po otvorení hala „zachránila“ regionálne kolo Slovenskej ligy klubov, ktoré sa pre nepriaznivé počasie takmer nekonalo.

## Akadémia pre hráčov

V roku 2022 si Jana Lazarová splnila ďalší sen. Založila Pétanque Akadémiu Univerzum. „Celé roky bolo mojim snom mať školu pétanque a odo-vzdávať ďalej všetko, čo viem,“ hovorí. Dnes akadémia funguje na viacerých miestach. Organizuje tréningy pre úplných začiatočníkov, ale aj tréningové stáže pre licencovaných hráčov a hráčky (na Slovensku, ale dokonca aj v zahraničí – napr. v Rakúsku, Maďarsku, Bulharsku), tiež firemné podujatia, prezentuje pétanque na športových dňoch, detských podujatiach, a dokonca vedie už štyri roky aj krúžok pétanque na ZŠ Mateja Bela v Šamoríne.

Hoci aktívna členská základňa federácie nie je veľká, slovenskí hráči pravidelne štartujú na vrcholných podujatiach. „Každý rok máme reprezentácie na majstrstvách Európy alebo sveta,“ hovorí.

Historicky prvé reprezentačné tímy Slovenska bol tím juniorov na ME 2003 v Brne a ženský tím na ME 2003 v Nemecku, kde Jana Lazarová so svojimi tromi spoluhráčkami skončili na jedináctom mieste, čo patrí medzi najlepšie výsledky v histórii slovenského pétanque.

## Finančne nenáročný

Pétanque patrí medzi tých málo športov, v ktorých môže bez problémov súperiť dieťa s rodičom, žena s mužom. Rozhoduje totiž presnosť, nie fyzická sila. „Je to perfektná aktivita, pretože starý rodič môže hrať spolu s vnúčatami. Dieťa môže pokojne poraziť dospelého. Takých športov veľa nie je.“

Pétanque nie je drahý šport. Kvalitné súťažné gule sa dajú kúpiť už za približne 150 eur, pričom vydržia aj dve desaťročia. Existujú aj lacnejšie rekreačné verzie, s ktorými si môže zahrať prakticky každý. Dôležitejšie než cena výbavy je výber správnej veľkosti a hmotnosti. Oficiálne gule vážia od 650 do 800 gramov. Každý hráč si ich vyberá podľa veľkosti ruky, techniky aj fyzických dispozícií. „Na celodennom turnaji človek nabháďže celé kilogramy. Aj preto záleží na každom grame.“

Počas rozhovoru sa Jana Lazarová často vracia k jednej myšlienke. Pétanque podľa nej nie je iba súťaž. Je spôsobom, ako vytvárať komunitu. Aj preto akadémia organizuje dni otvorených dverí, ukázkové tréningy či turnaje pre verejnosť. Každú stredu si môže do Rančika prísť zahrať prakticky ktokoľvek. Niektorí zostanú pri jedinom popoludní, iní objavia šport na celý život.

Martina Štefániková

# LETNÉ KORČUĽOVANIE NA LADE OPĀ ZDARMA



Kl兹isko aj požičovňa korčúľ vo Veolia Aréna Draždiak budú od 10. júla do 30. augusta fungovať zdarma v piatky, soboty a nedele. | Foto: Ivana Vrabľová

Milovníci ľadového korčuľovania nemusia v lete schovávať korčule. Aj tento rok budú mať v júli a v auguste k dispozícii kryté kl兹isko **Veolia Aréna Draždiak zdarma** vrátane bezplatnej požičovne korčúľ.

Vysoké teploty si vyžadujú aj vyššie prevádzkové náklady, samospráva sa však tohto scenára neobáva. Vďaka využívaniu zelenej energie z fotovoltických panelov na budovách v jej správe dokáže časť spotreby kl兹iska pokryť z vlastných obnoviteľných zdrojov.

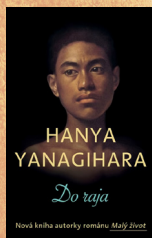
Kl兹isko aj požičovňa budú od 10. júla do 30. augusta fungovať zdarma v piatky, soboty a nedele, v prípade vysokého záujmu nie je vylúčené doplnenie ďalších dní. Z kapacitných dôvodov je po-

trebná včasná registrácia termínu na webe [petrzalkasportuje.sk](https://petrzalkasportuje.sk).

Veolia Aréna Draždiak je moderné kryté kl兹isko, ktoré disponuje ľadovou plochou s rozmermi 56 × 26 metrov a počas verejného korčuľovania dokáže privítať až 135 návštevníkov naraz. Okrem verejného korčuľovania ponúka aj krúžky pre malých hokejistov – Hokejka a puk, zázemie so šatňami, sprchami, požičovňou i brúsením korčúľ.

Mária Halašková

„Meno predsa nemožno len tak vrátiť späť do používania. Meno nie je rastlina, ani zviera, žije preto, lebo sa niekomu páči, nie z nevyhnutnosti, závisí od (znenie tajničky, citát z knihy Do raja).“



Výhercom krížovky z júnového čísla sa stáva **Vladimír Kukan**.

V letnom dvojčíslí čísla hráte s vydavateľstvom **Slovarť** o román americkej spisovateľky **Hanya Yanagihara** **Do raja**.

Držíme palce!

**slovarť**

						Pomôcky: amada, SLA, Bla	Naľavo, vľavo	Okovali	Hra na gajdách (expr.)	Ktorí	Tuto	Ojazdila, po česky	Turecké jedlo
						Doplnok							
						Prezerá si (hovor.)							
						3. časť tajničky					Európska banka (skr.)		
						Krídlo (anat., odb.)				Pohýbala (kniž.)			
										Klebetná žena			
						Motaj			Morský kôrovec				
						Dovnútra			Časť nábytku				
Autor: Blah.	Has smäd	Počnúc	Starý otec	Prezývka amerického vojaka	Ruský súhlas			Kód letiska Salta				Mesto na Považí	Panský sluha
					Levoča (EČV)			Nadanie					
Dalo do rúk							Zosobnil (kniž.)						
							Drobný odpad						
Kráčame							Veľmi pilo (expr.)						
							Múry						
	Prvá žena	Rímskych 501			Prírodná živica							Akže	
		1. časť tajničky			Had, po anglicky							Štát, územie	
Prémiová nafta				Štichy							Hlas žaby		
				Tropická rastlina							Chlapci, po česky		
Citoslovce vrčania			Ženské meno (26.7.)							Územný celok			
			Naša prír. rezervácia							Ples (hovor.)			
Kozácki náčelníci								Sídlo v Mali				Mimoriadna udalosť (skr.)	Rozum, dôvtip
								Pobavil					
	Protiklady						2. časť tajničky						
	Viceprezident (skr.)						Tekvica obyčajná						
Na každom mieste						Vápnik, po latinsky							
						Dorazenie							
Konzumovala tekutinu					Lesný list. strom					Indium (zn.)		Dravý nočný vták	Na iné miesto, inde
					Citoslovce bečania					Popevok			
	Rímskych 6			Bozkal (det.)							Možno, hádam		
	Medz. ozn. lietadla			Zápor							Tesne prilieha		
Citoslovce bľakotu oviec			Neziapal, nekričal									Osobné zámeno	
			Náhradné diely (skr.)									Rímska 9	
Skriv, pokrív					Aero Transporti Italiani (skr.)					Plesňový syr			
Plavidlá					Založený (skr.)					Skúška, po anglicky			

Odpovede zasielajte na e-mail [noviny@petrzalka.sk](mailto:noviny@petrzalka.sk) do **23. augusta 2026** v predmete správy so slovom Tajnička.

Zaslanie viacerých e-mailov nezvyšuje vaše šance na výhru.